

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'

12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΑΡΙΘ. 37

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἠγγέλλετο ἡ τῇ προ-
τεραίᾳ ἐν Ζυρίχῃ ἐπισυμβάσα πρὸς Κύριον ἐκ-
δημία τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας
Φωτίου.

Ὡς εἶπε γνωστὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς
«Ἐκκλησίας», ὁ Πατριάρχης Φώτιος, συνεπαίρᾳ προ-
κλήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας, ἀπευ-
θυνθείσης καὶ πρὸς αὐτὸν περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸν
ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐορ-
τασμὸν τῆς 1600ῆς ἐπετείου τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰ-
κουμενικῆς Συνόδου, θελήσας ἂν ἀντιπροσωπεύσῃ
τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας δι' αὐτοπροσώπου
παραστάσεως κατὰ τὰς ἐξουσίας ταύτας, μετέβη μετὰ
συνοδείας εἰς Λονδίνον, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῶν ἐορ-
τῶν καὶ τῶν δεξιώσεων ἐπιστρέψας εἰς Παρισίους
καὶ ἐκείθεν μεταβὰς ἐπὶ ἀναψυχῇ καὶ θεραπείᾳ εἰς
τὰ λουτρά τοῦ Ἐριάν, δὲν ὤκησε νὰ ταξιδεύσῃ
καὶ μέχρι Στοιχόλμης, ὁπόθεν προσεκαλεῖτο ἐπι-
μόνως ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης ἐπὶ συμ-
μετοχῇ εἰς τὸ ἐκεῖ μελλον νὰ συγκροτηθῇ παγκόσμι-
ον Συνέδριον τοῦ Πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ (Life
and Work).

Αἱ ἐπάλληλοι αὗται μετακινήσεις, ἡ δεκαήμε-
ρος διάρκεια τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοιχόλμης,
ἡ ἐκ τῶν διαφόρων δεξιώσεων καὶ τῆς διαρκ-
κοῦς ἐντάσεως τῶν κινήσεων καὶ τῶν συγκινήσεων
ὄχλησις καταπόνησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὸν ὀργα-
νισμὸν τοῦ γηραιοῦ Πατριάρχου, πάσχοντος, ἄλλως
τε, ἀφ' ἱκανοῦ τὴν καρδίαν καὶ ὑποστάνας πλείον-
νας τῆς μιᾶς κρίσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, οὕτω δέ, καθ'
ἦν στιγμήν ἐν ἐπιστροφῇ ἐκ Στοιχόλμης εὐρίσκειτο
ἐν Ζυρίχῃ ἐτελεύτησεν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας
ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα καὶ τεσσάρων περὶ τοῦ ἐτών.

Ἡ βιοτῆ τοῦ τελευτήσαντος Πατριάρχου, ὡς ἐκ
τῆς ἐπιφανοῦς θέσεως ἦν κατέσχεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

τῶν Ἱεροσολύμων, ἐν ἧ ἐκ παίδων ἐξεστράφη, ἐπαι-
δεύθη, ἠνδρώθη, ἰερώθη καὶ ἔδρασε, καὶ ὧς ἐκ τῶν
ἱστορικῶν περιστάσεων, δὲν ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ὀμαλῶν.
Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐν τῇ ἐν Ἱεροσο-
λύμοις Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ, ἐν τοῖς τρο-
φίμοις τῆς ὁποίας διεκρίθη, ἀναδειχθεὶς εἰς Ἀρχι-
γραμματεῖα τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ, κατέσχεν ἀμέσως
ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ Ἀγιοταφικῇ Ἀδελφότητι, μετὰ
δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἱερο-
θεοῦ ἡ συνδρομὴ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Ἀδελφότητος
πραγμάτων συνετέλεσεν ὥστε νὰ ἐκλεγῆ, οὕτω ἔτι
τριακοντούτης, Πατρὸς ἀρχῆς Ἱεροσολύμων. Ἡ ἀντί-
δρασις ὅμως τῶν ἀνιπάλων προκαλέσασα τὴν ὑπὸ
τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς καὶ τὴν
ματαιώσιν τῆς ἐνθρονίσεως, ἤγαγεν εἰς τὴν ἐκλογὴν
ὧς Πατριάρχου Ἱεροσολύμων τοῦ ἐν Μοσχᾷ τότε
πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου Ἀρχιεπισκόπου Θαβω-
ρίου Νικοδήμου, ὅστις, τῇ συνδρομῇ τῆς Ρωσίας
ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ὧς ὁ νόμιμος
Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, εἶτα τῇ ἐν τῷ πατριαρ-
χικῷ ὄρεινῳ ἐγκαθιδρύσει του ἐσπενσε νὰ ἐξορίσῃ
εἰς τὴν μονὴν τοῦ ὄρους Σινᾶ τὸν μὴ ἀναγνωρί-
σαντα τὴν ἐκλογὴν του ὧς κανονικῆν καὶ νόμιμον.
Ὁ «ἐψηφισμένος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων», ὡς
ἐξηκολούθει νὰ ὑπογράφηται ὁ Φώτιος, ἀπηλαύνετο
ἐξ Ἱεροσολύμων ὑπο τῶν ὀργάνων τῆς τουρκικῆς
ἀστυνομίας νυκτὸς ὑπὸ σφοδρὰν καταγίδα καὶ ὑπὸ
συνθήκας κατ' ἐξοχὴν τραγικᾶς. Μόλις ἐπρόφθασε
νὰ ἀρπάσῃ πρόχειρον ἐπενδύτην, ἵνα προφυλαχθῆ
ἀπὸ τοῦ ψύχους.

Δεσμώτης ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σινᾶ ὁ «ἐψηφισμένος
Πατριάρχης Ἱεροσολύμων» παρέμεινε ἐπὶ 7 1/2 ἔτη,
καθ' ὅλα δὴλα δὴ τὰ ἔτη τῆς Πατριαρχείας τοῦ Νι-
κοδήμου. Ὅταν τοῦτον παραιτηθέντα διεδέχθη ὁ ἀπὸ
Ἀντιοχείας Γεράσιμος, ὁ κυριώτατος ἀντίπαλος τοῦ
Φωτίου, οὗτος βαρῶς φέρων τὴν ἀπὸ τῆς μετανοίας του
ἀπομάκρυνσιν, ἐδέχθη, ἀποβάλλων τὸν τίτλον τοῦ
«ἐψηφισμένου», νὰ διακονήσῃ ὑπὸ τὸν Γεράσιμον
ἐν τῇ Ἀδελφότητι, οὕτω δ' ἐπανακάμψας εἰς Ἱερο-
σόλυμα ἀνεδέχθη καὶ αὐθις τὴν Ἀρχιεπισκοπείαν,

ἦς καὶ προσέτι καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς πατριαρχείας τοῦ Γερασίμου, μέχρι τοῦ θανάτου του, ἐπισυμβάντος τῷ 1896. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν μεσοπατριαρχίαν ἡ Πύλη καὶ πάλιν ἀπήλειψε τὸ ὄνομα τοῦ Φωτίου ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον ἐκλογίμων, ὁ δ' ἐκλεγείναι Πατριάρχης Δαμιανὸς προαγαγὼν αὐτὸν εἰς μητροπολίτην Ναζαρέτ προέπειψεν εἰς τὴν ἐξορὰν τῆς ἐπαρχίας του, ἀπαλλάξας αὐτὸν τῶν καθηκόντων τῆς Ἀρχιεραρχίας. Τῷ 1900 ἐξελέγθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ δευτηρίου Σαφρονίου, Πάπης καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, σύμπασα δ' ἡ κατ' Αἴγυπτον ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν ἐξῆλλοι ἐνθουσιασμῷ ὑπεδέχθη αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Ἀλεξανδρινικοῦ θρόνου ἐνθρονιζόμενον τῇ 15 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν πρωθιεράρχην της, κατ' οὐ μετ' εὐλόγων ἐλπίδων προσδόχου τὴν ἀνασύνταξιν καὶ τὴν ρύθμισιν τῶν τοῦ θρόνου.

Ὁμολογουμένως αἱ προσδοκίαι τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἦσαν δεδικαιολογημέναι καὶ βάσιμοι. Ὁ Φώτιος εἶχε διαβοηθῆ, καὶ δικαίως, πρῶτον μὲν ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸς κληρικὸς, δευτέρου δ' ὡς πεπρωτισμένος δι' ἀσυνήθους ὀξυνοίας, καὶ τρίτου ὡς σπάνιος χειριστὴς τοῦ ἑλληνικοῦ λόγου καὶ ἐν τῇ ἀναστροφῇ εὐσυνπαθήτος. Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ ἐμφανεῖς ἀγῶνές τευ κατὰ τῶν ὑπὸ ἑλκων πλεκτανῶν τῶν ὀργάνων τοῦ πανσλατισμοῦ, αἶψα εἰργάζοντο πρὸς ὑπονόμευσιν τῆς θέσεως καὶ τοῦ κύρους τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, ἦσαν ἀπὸ πολλοῦ διαβεβημένοι πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς Παλαιστίνης. Ἡ εὐφυΐα αὐτοῦ ἐμαρτύρει ὀξυτάτην ἀντίληψιν, μεγαλοπρεπῆς δὲ τὸ παράστημα ἐπεβάλλετο διὰ τε τῆς ἀγγλισίας καὶ τοῦ ἀπαραμίλλου χειρισμοῦ τοῦ τε γραπτοῦ καὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου, μοναδικὸς μὲν ἐν ὅλῳ τῷ συγχρόνῳ ἑλληνικῷ κλήρῳ γνώστης τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καὶ ὕφους, ῥήτωρ δὲ ῥεινὸς εἰς τὸ συγκινεῖν καὶ πείθειν κατ' εὐτυχεῖς ἰδίως ἐμπνεύσεως στιγμὰς, καθ' ἃς ἀνεδεικνύετο κυριελευτικῶς ἀπαράμιλλος ποιητής. Ἀλλ' ὁ Φώτιος ἐπὶ πλέον εἶχε καὶ ἄλλας σημαντικὰς ἀρετάς· ἦτο πρὸ παντός καταφρονητῆς τοῦ χρήματος καὶ ἀνεκτικὸς μέχρι νοσηρᾶς εὐαισθησίας. Διαρκῶς δίδων, οὐδέποτε αὐτὸς εἶχεν ἐξ ὧν ἐλάμβανε· διὰ τοῦτο καὶ ἦτο πάντοτε πέννης καὶ ὀφειλέτης· ἀλλὰ καὶ σπανίως ἐπεδείκνυε σκληρότητα πρὸς τοὺς ὑπεσιῶτας, πάντοτε δὲ παιδικῶς συνεπάθει πρὸς τοὺς προσπιόντας, πλουσίαν ἀνεξικαλίαν ἀσκήτων καὶ ἐπιφροῦς τῶν τραυμάτων τῆν ἐπούλουν

εἰς τὸν χρόνον. Κράμα γλυκύτητος καὶ ὑποχωρητικότητος, ἀλλ' ἄμα καὶ ἀκαμψίας καὶ δηκτικότητος—κατὰ τὰς περιστάσεις—ἐνεφάνιζε περίεργον συνδυασμὸν συντηρητικότητος καὶ φιλελευθερίας. Ἐφ' ᾧ καὶ πολλάκις ἀπέβαινε δύσλυτον πρόβλημα ἀντιθέσεων, εἰς ἀμνηστίας περιέγων τὸν ψυχολόγον.

Ἄτυχῶς, πρὸς τὰ ὁμολογημένα εὐτοῦ σπουδαία χαρίσματα, ὁ ἀειμνηστὸς πρωθιεράρχης οὐδὲν σχεδὸν τὸ γενναῖον ἐπραξεν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἐφ' ὅλον τὸ εἰκοσιπενταετὲς διάστημα τῆς πατριαρχείας του, ματαιώσας οὕτω τὰ παρ' αὐτοῦ προσδοκηθέντα. Ὁ ὄκνος τῆς δράσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς σκέψεως ἔτι, ὕψ' οὐ, ὡς ὑπὸ κινῶς δυσεξηγήτου πάθους, καταίχθη, καὶ ἡ τρομακτικὴ πολλάκις ἀναβλητικότης ἐκόλυον τὴν εἰς ἔργα ἐκδήλωσιν τῆς πολλάκις ὠραία σχέδια συλλαμβανούσης εὐφυοῦς φαντασίας του, συνειδῶς δ' ἐλικρινῶς τὴν θεμελιώδη του ταύτην ἀδυναμίαν πολλάκις ὁμολογεῖ αὐτὴν εἰσεί αὐτονειδιζόμενος καὶ ἑαυτὸν τιμωρούμενος. Ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὄλην δὲν ἠδυνήθη τὰ θέση εἰς ἐφαρμογὴν Κανονισμῶν τοῦ Πατριαρχείου. Οὐχ ἄπαξ λυπηρῶς ἠρεθίσθη κατ' αὐτοῦ μεγάλη τοῦ ποιμνίου του μερὶς, πάντοτε ὅμως ἐξενίκα ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ πατριάρχου καὶ ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ ἀνοχὴ πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους, ἀλλ' ἄμα καὶ πατρικὰς ἀδυναμίας.

Ἡ ἐπανίδρυσις ἀρχαίων τινῶν Μητροπόλεων, ἡ μέρημα αὐτοῦ πρὸς συγκρότησιν κλήρου εὐκαλεῦτου ἀνά τὰς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὅπου τοῦ κλίματος τοῦ θρόνου ὀρθοδόξους κοινότητας, ἡ ἴδρυσις τυπογραφείου καὶ ἡ δι' αὐτοῦ ἔκδοσις δύο Πατριαρχικῶν περιοδικῶν, τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου» καὶ τοῦ «Παντίνου», αἶψα ἐγνώρισαν τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας εἰς τοὺς παγκοσμίους ἐπιστημονικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους, ὁ περὶ ἀνεγέρσεως ἱερῶν ναῶν ζήτησις, τὸ ἀκατάπαυστον προσωπικὸν του κήρυγμα, καὶ εἴ τι ἕτερον ἔργον ἐγένοντο ἀξιώπαινοι προσπάθειαι, τὰς ὁποίας προσηκόντως ἐξαίμα τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ ποιμνιον.

Δὲν θὰ λησιμονήσῃ δὲ τοῦτο, πρὸ παντός, τὰ σκιρτήματα τῆς καρδίας του, αἶψα προσηλάει κατὰ τὰς ἐνθουσιαστικὰς αὐτοῦ ἐξάρσεις ὁ βοὴν ἀγαθὸς ποιμαντοῦς του.

Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν δικαίῳ σιγηταῖς.

Γ. Π.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ Γ. Ε. ΤΑΜΕΙΟΥ,
Μ. ΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ἡ ἐκκλησία κέκληται νὰ χειραγωγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐὰν δὲ ὧ; τοιαύτη θεωρεῖται αὐτὴ ἀναγκαία καὶ ἐν αἱ; χώραις ἐξαργυρᾶται ἐξ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐδρευούσης; ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῶν καὶ ἐρχομένης πολλάκις εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὰς κυβερνήσεις τῶν, καθίσταται ἀπαραίτητος ἐν αἱ; χώραις αὐτῇ, ὡ; αὐτοκέφαλος, εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἐθνικῆ, ὡ; ἐν Ἑλλάδι. Οἱ Ἕλληνες ὀφείλομεν τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας, ἥτις διέσωσε μὲν, ὡ; ἄλλη κίβωτος τοῦ Νῶε, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἐθνισμόν μας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κατακλισμοῦ τῶν ἄλλοπαλλήλων βαρβάρικῶν ἐπιδρομῶν καὶ ὑπὸ τὸν μακροαἶωνα ζυγὸν τῆς δουλείας, προπαρασκευάσασα δὲ τὴν ἐθνεγεσίαν μας, ἐπρωτοστάτησε κατ' αὐτὴν καὶ ἔχει καὶ τώρα νὰ ἐπιτελέσῃ μέγαν προορισμὸν ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας ἐναπόκειται τώρα ν' ἀναλάβῃ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις ὑπὸ τὴν ἐπιρρῆν ταύτην ἔχει ὑπεστῆ μέγαν κλονισμόν καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ τελευταίου πολέμου; πλῆμους καὶ πᾶ ἐπακολούθησαντα εἰς αὐτοὺς θεινά. Ἐχει χιλαρωθῆ παρ' ἡμῶν τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, κατ' ἀκολουθίαν δ' ἔχει ἀμβλυθῆ εἰς βαθμὸν ἐπιφοβὸν καὶ ἡ συνείδησις τοῦ καθήκοντος, τοῦ δικαίου καὶ αὐτῆς τῆς τιμῆς. Τὸ κακὸν δ' ἔχει εἰσχωρήσῃ δυστυχῶς εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς μας τάξεις, τῶν ὁποίων τὰς πράξεις διέπουναι τὴν ὡ; ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἰδιοτέλεια, οὕτως ὥστε πρὸ τοῦ ἀτομικοῦ νὰ ὑποχωρῇ συνήθως καὶ ἄλλο γενικώτερον συμφέρον, κοινωνικόν, δημόσιον καὶ ἐθνικόν.

Τι ἄλλο μαρτυροῦν τὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα τελευταίον ἔχουσιν ὑπεράσῃ τὴν κεφαλὴν ἐν Ἑλλάδι, ἰδίως δὲ αἱ πολλὰ καὶ παντοῖα καταχρήσεις, αἱ καταγγελλόμεναι ἐκάστοτε; Τι ἄλλο ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἐπ' ἐπὶ πόλυσσιν παρ' ἡμῶν αἰσχροκέρδεια, ἥτις, μετ' ἐρχομένη ἀνενόητος ἐντὸς τῶν πόλεων τὸ ἔργον τῆς ληστείας τῶν ὁρέων, ἐξωθεῖ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν εἰς ἀπόγνωσιν, δυσαιμένην νὰ ἔχῃ ὀλεθρίας συνεπειὰς ἐ; τῷ μέσῳ τῶν πρὸς παθεῶν, τῶν καταβαλλομένων ἀπὸ τινος καὶ παρ' ἡμῶν πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος; Τι ἄλλο ἐξαγγέλλει ἡ ἐκλυσις τῶν ἡθῶν, ἡ λαβροῦτα τὴν σήμερον τραπεζίτις διαστάσεις καὶ προάγουσα καὶ ἐξαπλοῦσα μέχρι τῆς ἐσχάτης πολίχνης καὶ κα-

λύβης νοσήματα, ὑποκάπτοντα τὴν ζωικότητα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς; Τι ἄλλο τέλος μαρτυροῦσιν αἱ καθημεριναὶ αὐτοκτονίαι;

Ἐπιρρέμανται εἰς ἡμᾶς; ἐσωτερικοὶ κίνδυνοι μεγάλοι, κατὰ τῶν ὁμοίων μόνῃ ἡ ἐκκλησία δύναται ν' ἀντεπεξέλθῃ ἀποικεισματικῶς, ἀναρροπίζουσα τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἐπατάγουσα αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἄλλ' ἵνα κατορθώσῃ αὐτὴ τοῦτο, πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ κατάλληλα ὄργανα, ἵνα δὲ ἀποκτήσῃ τοιαῦτα, ἀνάγκη νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τὰ ἀπαραίτητα μέσα πρὸς μόρφωσιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν. Τὰ μέσα ταῦτα προσεχίθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῶν νόμων ΓΥΙΔ' «περὶ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καὶ διοικήσεως; τῶν μονῶν» καὶ ΓΦΔΗΤ' «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ τῆς περιουσίας; αὐτῶν», περὶ προσόντων ἐφημεριῶν καὶ τῆς μισθοδοσίας; αὐτῶν», τῶν ψηφισθέντων ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπαναστατικὴν κυβέρνησιν τοῦ 1909. Ἄλλ' οἱ νόμοι ἐκείνοι, διὰ λόγους τοῦ; ὁποῖου; δὲν ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ὁ εἰσηγητῆς τῶν, ἀποδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς; δι' ὃ παρίσταται τώρα ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως; τῶν.

Η ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Μόλις ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, μία τῶν πρώτων σκέψεων καὶ ἀποφάσεων αὐτῆς; ὑπῆρξεν ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησίας, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἰα' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀργεῖ τῷ 1829 συγκληθείσης δ' ἐθνικῆς συνελεύσεως, ὀρίζοντος: «Ἡ κυβέρνησις θὰ συστήσῃ γαστροφυλάκιον . . . εἰς τὸ ὁποῖον θέλει συστήσῃ τὰ ἐκ τῶν κληροδοσιῶν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἱερῶν καταστημάτων συλλεγόμενα χρήματα, προσδιορισμένα ἐξηρημένως εἰς βελτίωσιν τοῦ ἱερατείου κ.λ.π.»

Ἐν ἔσει 1833 ἐκλήθη ἡ τότε συσταθεῖσα ἱερὰ σύνοδος τῆς; ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τῆς; ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γραμμάτων, ἵνα ὑποβίβῃ εἰς αὐτὴν τὴν γνώμην τῆς «περὶ συστάσεως; τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου κατ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκκλησιαστικά κτήματα, συμφῶως μὲ τὰ εἰς τὸ ἰα' ψηφίσμα τῆς; ἐν Ἀργεῖ ἐθνικῆς συνελεύσεως; ἐνδιαλαμβανόμενα». Ἡ σύνοδος ἀπήντησε, κηρυττομένη ὑπὲρ τῆς συστάσεως; τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καὶ ἀναγγερίζουσα, «ὡ; τὸ πρόπιστον συστατικόν του τὰ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν μοναστήρια, ἐξ ὧ; τὰ μὲν ἔρημα μοναχῶν, 116 τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὅσα θὰ εἶχον ὀλιγοτέρους τῶν τριῶν μοναχῶν, ὡ; 119, θὰ ὑπῆγοντο ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριαρχίαν τῆς κυβερ-

νήσεως, τὰ δ' ὑπόλοιπα μοναστήρια θὰ υπεβίβλωντο εἰς φόρον ἢ εἰς ἔρανον τακτῶν».

Ἐδημοσιεύθησαν τότε τὰ διατάγματα τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1833 καὶ τῆς 25 Φεβρουαρίου 1834, ἀνὰ μίαν τῶν ὁποίων ἐκ τῶν ὑπαρχόντων 592 μοναστηρίων καὶ μετοχῶν διελύθησαν τὰ 312, ὑπαχθείσης τῆς διαχειρίσεως τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας των, ὡς καὶ τοῦ δεκατημορίου τῶν εἰσοδημάτων τῶν διατηρουμένων μοναστηρίων εἰς γραμματείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν «πρὸς τὴν σκοπούμενην βελτίωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς παιδείας». Ὑπὸ τὴν διάλυσιν δ' ἐκείνην συνετελέσθη μᾶλλον διασπαγὴ τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας κατὰ τρόπον σκανδαλίσαντα τὴν συνείδησιν πολλῶν ἑλλήνων, χαρακτηρισάντων αὐτὴν ὡς ἀθέτησιν τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ὡς καταπίπτειν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, ἣν ἀπειλόμησαν οἱ τότε κρατοῦντες ἐν Ἑλλάδι ἀλλόδοξοι Βαυαροὶ ἐκ μίσους καὶ ἀποστροφῆς πρὸς αὐτήν.

Ὁπωσδήποτε ὅμως διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 1 Δεκεμβρίου 1834 «περὶ σχηματισμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου» ἰδρύθη τοῦτο ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν ταμείου ἐδρῆθη τοῦτο ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τῆς ἐπί τῶν ἐκκλησιαστικῶν γραμματείας καὶ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἣτις ὅμως ἐν ἔτει 1887 κατηργήθη, ὥς οὗ διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ 1843 ἡ διαχείρισις τοῦ ταμείου ὑπῆχθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὑπὸ τὸν ὄρον «τόσον τὰ κτήματα ταῦτα (τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων), καθὼς καὶ ἡ ἐκ τούτου καὶ τοῦ δευτέρου δεκάτου τῶν διατηρουμένων μοναστηρίων πρόσδοδος θέλουν ἐξακολουθήσῃ ἔγγεφόμεναι εἰς βιβλία ἰδιαιτέρως, μηδαμῶς συγχρόμενα μὲ τὰ λοιπὰ τοῦ κράτους κτήματα καὶ εἰσοδήματα».

Ἐκτοτε ἐξακολουθεῖ τὸ κράτος εἰσπράττειν καὶ ἀναγράφειν ὑπὸ τὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων τὸ ὑπόμνημα τῶν κτημάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου μέχρι τοῦ 1909 κατέβαλλεν αὐτὸ τὰς λεγόμενας γενικὰς ἐκκλησιαστικὰς δαπάνας (ἔξοδα ἱερῶς συνόδου καὶ μισθοῦ, ἀρχιερέων καὶ ἱεροκλήρων), χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ μεριμνήσῃ σοβαρῶς περὶ μορφώσεως καὶ ἀξιοπροσπεύσεως συντηρήσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, δι' ὃν σκοπὸν κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον ἀπεφασίσθη ἀρχήθεν ἡ σύστασις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου.

Ἐπὶ πλέον δέ, ἀρκούμενον τὸ δημόσιον εἰς ὅσα εἰσπράττειν ἐκ τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, ἐγκατέλιπε ταύτην κατὰ τὰ ἄλλα ἔρμαιον εἰς τὴν διασπαγὴν ἀσυνείδητον ἡγουμενοσυμβουλίων καὶ τῶν

ἀκουσῶν τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν.

Ὡς ἐκ τούτου μεγάλη ἐγεννήθη δυσφορία καὶ σύγχυσις παρ' ἡμῖν ὡς πρὸς τὰ μοναστήρια καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν. Πολλοὶ ἀποβλέποντες εἰς μόναν τὰς καταχρήσεις παρὶ τὴν διαχείρισιν αὐτῆς, ἐν καὶ μόνον μέσον θεραπείας τοῦ κακοῦ διεγίνωσκον καὶ ὑπεδαίκνουν, τὴν κατάργησιν τῶν μοναστηρίων. Ἄλλοι ἀνεγνώριζον μὲν τὴν ἀνάγκην τῆς διατηρήσεως των καὶ δὴ ὑπὸ λυσιτελεστέραν διαχείρισιν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς περιουσίας των, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν γνώμην των, εἰ καὶ κατέβαλον πρὸς τοῦτο ἐπὶ δεκατηρίδας πᾶσαν προσπάθειαν.

Ἐδέησε δὲ νὰ ἐκτραγῆ ἡ ἐπανάστασις τῆς 15 Αὐγούστου 1909, ἵνα ὑπ' αὐτὴν ληφθῆ ἡ πρώτη σοβαρὰ πρόνοια περὶ τῆς ἐκκλησίας διὰ τῶν νόμων ΓΥΙΑ' καὶ ΓΦΨΣΤ'. Διὰ τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν ὑπῆχθη ἡ περιουσία πάντων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μοναστηρίων εἰς εὐστηρὸν ἔλεγχον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον τὰ πρὶν ἐτήσια ἀλλεϊμματα αὐτῆς μετεβλήθησαν εἰς περισσεύματα, διατιθέμενα ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου. Κατώρθωσε δὲ τοῦτο δι' αὐτῶν κυρίως ἡ ἀναλάβη πάσας τὰς πρὶν γενικὰς ἐκκλησιαστικὰς δαπάνας, προσέει δὲ τὴν μισθοδοσίαν τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν ἱερῶν μαθημάτων, ὑποτροφίας ἱεροσπουδαστῶν καὶ φοιτητῶν τῆς θεολογίας, ὡς ἀνωμολόγησε τοῦτο ἡ ἱερὰ σύνοδος, ἣτις λήγοντος τοῦ ἔτους 1919 ἔγραψε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον :

«Τὸ ταμεῖον ἐπὶ δεκατηρίδας κυοφορηθέν, καὶ ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνορθωτικοῦ πνεύματος τὴν ὑπόστασίν του λαβόν, μέχρι μὲν τῆς στιγμῆς ταύτης καταβάλλει τοῦ μισθοῦ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοποκηρητῶν τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλάδος, ὄλων τῶν ἱεροκλήρων, ὄλων τῶν καθηγητῶν τῶν ἱερῶν μαθημάτων, τὰς ὑποτροφίας ὑπερτεσσαράκοντα ὑποτρόφων ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν σπουδῶν καὶ τὰ γενικὰ ἔξοδα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ ἱερατικοῦ φροντιστηρίου, καὶ δὴ καὶ χορηγίας ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς δὲ ἔτους ἐτοιμάζεται νὰ συνασφῆρῃ σημαντικῶς καὶ διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀξιοπροσπεύσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου μορφώσεως καὶ συντηρήσεως». («Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ» 11 Δεκεμβρίου 1919 σελίς 615).

Ὡς ἔβαινον τὰ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου μέχρι τοῦ ἔτους 1919, ὑπῆρχε πράγματι ἐλπίς νὰ ἐπέλθῃ αὐτὸ ἐπίκουρον εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἐφημερίων, ἀνευ τῆς ὁποίας οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ ἀνυψώσεως τῆς

ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐμπρόκεισαν περιοπὴν τῆς καὶ περὶ ἐκπληρώσεως τοῦ προορισμοῦ τῆς. Οἱ πόροι τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τοκεῖου ἠῦξανον ὀσημέ- μέραι, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς περιστολῆς τῶν πρὶν καταχρήσεων ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ταύτης τόσον ἐκ τῶν αὐτοκαλλιστογυμένων, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἐκμισθουμένων ἀγροτικῶν κτημά- των τῆς.

Ἐπι πλέον δὲ ἠλπίζεν ἡ ἱερὰ σύνοδος ὅτι ἡ κυβέρνησις μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν βελτίωσιν τῶν δημο- σίων οικονομικῶν δι' οικονομικῶν καὶ φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως, τῶν ἐφαρμοσθεῖσων ὑπὸ τὴν πρῶ- την ἐπαναστατικὴν κυβέρνησιν τοῦ 1909, καὶ κατό- πιν τοῦ διπλασιασμοῦ τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τοὺς βελ- κανικοὺς πολέμους, θ' ἀπέδιδεν εἰς τὸ γενικὸν ἐκ- κλησιαστικὸν ταμεῖον τὴν διαχείρισιν πάντων τῶν κτημάτων τῶν διαλελυμένων μονῶν, ἀφοῦ ἄλλωστε ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἔπαυσε τὸ δημοσίον τα- μεῖον νὰ καταβάλλῃ τὰς γενικὰς ἐκκλησιαστικὰς δα- πάνας.

Πλὴν τούτου ἐγένετο τότε σκέψις νὰ ἐκποιηθῶσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ ἀγροτικὰ κτήματα τῶν μονῶν ἐπὶ δημοπρασίας, ὡς διακαλεῖσονται οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ ὁ νόμος ΓΥΙΔ', ἠλπίζετο δὲ οὕτω πως νὰ συγ- κεντρώσῃ τὸ γενικὸν ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον πολ- λὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, ὧν ἐνδουμένων εἰς χροσόγραφα τοῦ δημοσίου, θὰ ἐπολλαπλασιάζον τὰ ἔσοδα αὐτοῦ εἰς βαθμὸν ἐπιτρέποντα τὴν πλήρη λύσιν τοῦ οικονομικοῦ προβλήματος τῆς ἐκκλησίας ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου.

Ἄλλ' αἴφνης ἀπεφασίσθη ἡ λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλ- λοτριώσεως τῶν μεγάλων ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ ἰδίως τῶν μοναστηριακῶν κατὰ τρόπον ἐφάμιλλον πρὸς τὸν τῆς διαλύσεως τῶν μοναστηρίων ἐν ἔτει 1834, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐξῆς παραδείγματος.

Μονὴ τις ἐν Θεσσαλίᾳ ἤρξατο ἐκποιεῖσθαι ἐν ἔτει 1919 διὰ δημοπρασίας ἀγροῦς ποτιστικοῦ πρὸς 1000—1200 δρ. τὸ στρέμμα. Ἀποφασισθείσης ὁμοῦ τῆς ἀναγκαστικῆς τῶν ἀπαλλοτριώσεως, ἐξετιμῆθη- σαν αὐτοὶ πρὸς 60 δραχ. τὸ στρέμμα, καταβλητέας εἰς τριάκοντα ἔτησις δόσεις, καὶ ἐξεχωρήθησαν πρὸς ἀκτήμονας ὄχι μόνον καλλιεργητὰς, ἀλλὰ καὶ μὴ τοι- ούτους, σπεύσαντας νὰ ἐκμισθώσασιν αὐτοὺς πρὸς 100 δραχ. τὸ στρέμμα ἔτησις, ἀπέναντι τοῦ ἐκ 2 δραχ. ἔτησις χρολυσίου, ὅπερ αὐτοὶ ὀφείλουσι νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὴν μονὴν ἐπὶ μίαν τριακοντα-

τίαν. Προδήλον ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους τὸ γ. ε. τα- μεῖον στερηθὲν τοῦ κυριωτάτου τῶν πόρων του, κα- τέστη ἀνίκανον ὄχι μόνον νὰ ἐπέλθῃ ἐπίκουρον εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἐφημερίδων, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς γενικὰς ἐκκλησιαστικὰς δαπάνας, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀρχῆθαι ἀνατεθῆ εἰς αὐτό. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθη τὸ δημοσίον ν' ἀναλάβῃ τὴν μισθοδοσίαν τῶν καθηγη- τῶν τῶν ἱερῶν μαθημάτων, νὰ χορηγήσῃ δὲ καὶ ἐπί- δομα ἐκ 2. 500. 000. ὅπερ ὁμοῦ ἀδύνατον νὰ κα- λυφῇ τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ γ. ε. τα- μεῖου διὰ τὸ ἔτος 1915, καθ' ὃ τὰ μὲν ἔσοδα μετὰ τοῦ ἐπιδόματος ἀνέρχονται εἰς 9. 500. 000, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 14. 000. 000 δραχ. Ὁ ἀναγκασθῆ δὲρα τὸ δημοσίον ν' αὐξήσῃ τὸ ἐπίδομα του ἔτι κατὰ 4. 500. 000, χωρὶς καὶ οὕτω νὰ λυθῇ τὸ μέγα οικονο- μικὸν πρόβλημα τῆς ἐκκλησίας, ὅπερ ἐγκραται κυρίως ἐν τῇ ἀποκαταστάσει τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου.

Τοῦτο θὰ κατορθωθῆ ἐὰν ἀναθεωρηθῆ μὲν ἡ κρι- μένη νομοθεσία περὶ τοῦ γ. ε. ταμεῖου καὶ ἐνορια- κῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πείρας τῆς γενομένης ὑπὸ τὴν δεκαπενταετη αὐτῆς ἰσχύν, καταβληθῆ δὲ πᾶσα προσπάθεια, οὐχὶ δὲ πρὸς ἀπλὴν ἐξοικονόμησιν προσηκίων ἀναγκῶν, ἀλλὰ πρὸς ρι- ζικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος οἷα ἡ προτεινομένη ὑφ' ἡμῶν.

II. Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τὸ οικονομικὸν πρόβλημα τῆς ἐκκλησίας θὰ λυθῇ, ὅταν ἐξασφαλισθῶσι τὰ ἐπιδόματα 100 περίπου δρ- χιερίων τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλάδος, τὰ ἔξοδα τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν καθηγητῶν τῶν ἱερῶν μαθημάτων, τῶν ἱεροκηρῶν, πρωτο- συγγέλων, ἐφημερίων καὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσω- πικοῦ τοῦ Γ. Ε. ταμεῖου μετὰ τῆς περιθάλψεως καὶ συντάξεως τῶν ἐκ γῆρατος, ἢ νόσου καθισταμένων ἀνικάνων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ληφθῆ πρόνοια καὶ διὰ τὰς ἀ- προεβλέπτους ἐξωτερικὰς ἐκκλησιαστικὰς δαπάνας.

Καὶ διὰ μὲν τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας δα- πανῶνται ἤδη παρὰ τοῦ κράτους ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τοῦ Γ. Ε. ταμεῖου ὡς 40.000.000 ἔτησις. Διὰ τοῦς ἐφημερίους ὁμοῦ, ὧν ἡ μισθοδοσία ἀφῆθη εἰς τὴν εἰσφορὰν τῶν ἐνοριτῶν καὶ εἰς τὰ ἔσοδα τῶν ἐνορια- κῶν ναῶν μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ ἔλ- λείποντος ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Γ. Ε. ταμεῖου, διατίθενται τῶρα ποσὰ ἀνάξια λόγου καὶ ταῦτα ἐξορτώμενα πολ- λάκις ἐκ τῆς ἀνθαιρέσεως τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπειῶν

οὕτως ὥστε νὰ εὐρίσκωνται αὐτοὶ τὴν σήμερον σχεδὸν εἰς ἣν θέσιν ἦσαν καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ΓΦΨΤ'.

Οἱ ἡφμέριοι τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος ὁμοῦ μετὰ τῶν προσφύγων ἀέρονται ἐν ὄλῳ εἰς 7.500 ὡς ἔγγιστα, ἐξ ὧν 64 εἶναι πτυχιούχοι θεολόγοι, 17 τελειόφοιτοι πανεπιστημίου, 5 ἀπόφοιτοι τῆς Ρ.ζαρίου σχολῆς, 338 ἀπόφοιτοι ἱερατικῶν σχολῶν, 354 δημοδιδάσκαλοι, 111 ἀπόφοιτοι γυμνασίων, 2000 προσέρχονται ἐκ κατωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων, οἱ δὲ λοιποὶ φέρουσιν ἀπολυτήρια ἑλληνικῶν σχολείων ἢ ἐνδεικτικὰ τῶν κατωτέρων τάξεων τούτων, ἢ ἀπολυτήρια δημοτικῶν σχολείων, ἢ στεροῦνται παντὸς τοιοῦτου προσόντος. Διὰ τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν, ἀρχομένην ἀπὸ 500 καὶ ἀνερχομένην μέχρι 2.400 δρ. μηνιαίως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διαβαθμίσεως, τῆς ἀναγοσαφομένης ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, θ' ἀπαιτηθῶσιν ὡς 65 000.000 τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μετὰ τῆς περιθάλψεως καὶ συντάξεως δυνατὸν νὰ συμπροσθῶσι εἰς 70.000.000 δραχ. ἐτησίως.

Κατὰ ταῦτα χροιάζονται δι' ὄλας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας ὡς 110 000.000 δυνάμενα ν' ἀνέλθωσιν σὶν τῷ χρόνῳ μέχρις 120 000.000, Ἀπέναντι δ' αὐτῶν ἔχομεν τῶρα βέβαια ἔσοδα τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπρατιτόμενα παρὰ τοῦ Γ. Ε. ταμείου 7.000 000 περὶπου, εἰς ἃ προστίθενται τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου καταβαλλόμενα, ἅπανα δύνανται ν' ἀνέλθωσι εἰς 32.500.000, χωρὶς οὕτω πως νὰ λυθῇ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς ἐκκλησίας.

Τοῦτο θὰ λυθῇ, ἂν ἀναλάβῃ πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς δαπάνας τὸ γ. ε. ταμεῖον, ἀναδιοργανούμενον κατὰ τρόπον, ἐξασφαλίζοντα τὴν κανονικὴν καὶ ἀπρόσκοπον λειτουργίαν του, ὡς ὑποδεικνύομεν ἡμεῖς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, συγχρόνως δ' ἐφοδιασθῆν αὐτὸ διὰ τῶν ἐξῆς πόρων:

α) Διὰ τῶν ποσοστῶν τῶν ἐνοριακῶν ναῶν, ὑπολογιζομένων εἰς 30.000.000 περὶπου.

β) Διὰ τῶν περισσευμάτων τῶν μοναστηριακῶν εἰσοδημάτων, ἅπανα διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονῶν θὰ ὑπερβῶσι τὰ 15.000 000 καὶ.

γ) διὰ τοῦ μονοπωλίου τοῦ κηροῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἐσόδων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἅπανα θὰ ὑπερβῶσι τὰ 15 000.000.

Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου 60. 000.000 Ἀλλ' ὑπολείπονται ἐτι ἄλλα 60.000.000, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ προκάτοχος κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι ἀδυνατοῦσα νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτὰ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους, ἀφοῦ οὕτως εἶχε τότε

νὰ ἐπιδείξῃ μέγα ἔλλειμμα, θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ ἐπιβάλῃ πρόσθετον τινα φόρον ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, ἤκει μόνον νὰ μὴ εἶνε αὐτὸς ἄμεσος, μηδὲ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἀντικείμενα πρώτης ἀνάγκης. Ἡμεῖς ἐσκέφημεν τότε οἱ μόνοι ἐνδείκνυμενοι πρὸς τοῦτο ἔμμεσοι φόροι θὰ ἦσαν οἱ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ οἶνοπνεύματος, τοῦ ποσίου καὶ οὐκ τοῦ φωτισμοῦ, δύο ἀντικείμενα αὐτῆς πρώτης ἀνάγκης, ἀλλ' ἀπολαυστικῶν καὶ ἐπιβλαβῶν μᾶλλον εἰς τὴν υἱείαν.

Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως 1925—26 ἀνεγράφη ὡς ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἶνοπνεύματος 650 000 000. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ὁμοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπῆλθεν αὐξήσις τοῦ φόρου αὐτοῦ κατὰ 20 ο)ο, ἤτις θ' ἀναβιβάσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔσοδον εἰς 780.000 000. Ἐὰν νῦν προστεθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας 5 ο)ο, θὰ ἔχομεν ἐντεῦθεν 39.000 000. Τὸ ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου καταναλώσεως τοῦ οἶνοπνεύματος ἔχει προϋπολογισθῆ διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν 1925—26 εἰς 200.000.000. Ἐὰν δὲ εἰς τὸν φόρον τοῦτον προστεθῶσι 10 ο)ο ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, θὰ ἔχομεν καὶ ἐξ αὐτοῦ 20.000 000. Τοιοῦτοτρόπως θὰ καλυφθῶσι τὰ ἑλλείποντα 60.000.000 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Γ. Ε. ταμείου.

Εἶνε δὲ τῶρα μοναδικὴ ἡ περίστασις, καθ' ἣν δύνανται νὰ διατεθῶσιν οἱ ἀνωτέρω πόροι ὑπὲρ τοῦ Γ.Ε. Ταμείου, χωρὶς νὰ διατρέξῃ κίνδυνόν τινα ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους. Οὕτως, ὡς εἶχε συνταχθῆ ὑπὸ τοῦ τέως ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1925—26, παρουσιάζει μεταξὺ τακτικῶν ἐσόδων καὶ ἐσόδων τῆς κατηγορίας I. περίσσευμα εἰς 1.706.584.174 δραχ. μετὰ τὰ ἔκτακτα εὐτῆς ἔσοδα περιορίζεται εἰς 906.037.665 ἕνα ἐν τῇ κατηγορίᾳ II, ἣ ἐπιβαρυνομένη μετὰ ἔκτακτα ἔσοδα εἰς 814 236.666, καταλήξῃ εἰς ἰσοψύγην. Ἀλλ' ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, μὴ ἀμεροῦσις εἰς αὐτὸ καὶ μόνον, προσέβη εἰς διαφόρους φορολογικὰς αὐξήσεις, ἐξ ὧν μὲν ἡ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ ἀέροχεται εἰς 130.000.000 Ἐπὶ πλέον δ' ἐφημερεύσαν ὑπὸ τὴν παροῦσαν κυβέρνηση πολλὰ ἐκ τῶν οἰκονομικῶν, τῶν πρυτανείων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτροπῆς, οὕτω δ' ἔχει ἐξασφαλισθῆ μέγα περίσσευμα εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν, ὅπερ δὲν ἐπιτρέπει δυσταγμόν, προκειμένου νὰ διατεθῶσιν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου τὰ ἀπαικτὰ ὡς ἄνω 60 000.000.

Ἄν προέκυπτε δὲ τὸ πρῶτον νῦν νὰ ἐπιβληθῆ πρόσθετος φόρος χάριν εἰδικοῦ ταμείου, ὁποῖον τὸ γενικὸν ἐκκλησιαστικόν. Ἐχομεν ἤδη καὶ ἄλλα ταμεῖα, χάριν τῶν ὁποίων ἔχει γίναί προσηυγὴ εἰς προσθέτους

φόρους. Ἐξ αὐτῶν ἀναφέρομεν ὀνομαστί τὰ ταμεία Ἑθνικῆς Ἀμύνης, Ἑθνικοῦ Στόλου, Κατασκευῆς, συντηρήσεως κ.λ. π. Διδακτηρίων, Θεσσαλικὸν Γεωργικὸν ταμεῖον, τῆς Ἀντιφυλλοξηρικῆς Ἀμύνης καὶ τῆς Ἑλαίας. Πλὴν δὲ τῶν ταμείων αὐτῶν, τὸ κράτος ἐπέβαλε καὶ ὑπὲρ ἄλλων σκοπῶν προσθέτους φόρους. Οὕτω «χάριν τῶν ἀναγκῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως» ἐπέβαλεν αὐτὸ ἐπὶ πάντων τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγομένων εἰδῶν καὶ αὐτῶν τῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης πρόσθετον δασμὸν, προϋπολογιζόμενον διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1924—25 εἰς 450.000 000, προσέτι δὲ πρόσθετον φόρον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ ἐκ 14.000.000 μὲν διὰ τὴν προκαταβληθεῖσαν ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς καπνεργάτας, ἐκ 5.000.000 δὲ ὑπὲρ τοῦ ταμείου συντάξεων αὐτῶν καὶ τέλος πρόσθετον φόρον ἐπὶ τοῦ παραγομένου καπνοῦ ἐν τῇ Δ. Θράκῃ καὶ τῇ Ἀ. Μακεδονίᾳ ὑπὲρ τῶν ὁρυκτοροφείων ἐκ 19.000.000.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον τὸ κράτος ἔχει ἐπιβάλλει ἐκατοντάδων ὄλων ἐκατομμυρίων προσθέτους φόρους ὑπὲρ ταμείων καὶ σκοπῶν, μὴ δυναμένων νὰ ἐξιχθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τοῦ προορισμοῦ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, καθ' ὃν χρόνον αὐτὸ διαθέτει ὑπὲρ τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως τὸ θέκατον πέμπτον τῶν δημοσίων ἐσόδων, θὰ ἦτο ὅλως ἀδικαιολόγητον αὐτὸ, ἐὰν τώρα ἤρνεϊτο νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας 60.000 000, ἦτοι τὸ ἑκατοστὸν δέκατον ἑβδομον αὐτῶν, ἀφοῦ ἄλλως τε πρόκειται οὕτω πως νὰ ἐπανορθωθῇ ἐν τινι μέτρῳ τὸ μέγα ἀδίκημα, τὸ προσγενόμενον εἰς αὐτὴν ἐν ἀρχῇ μὲν διὰ τῆς διαλύσεως καὶ διαρπαγῆς τῆς περιουσίας 312 μοναστηρίων καὶ μετοχίων, τελευταίον δὲ διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κτημάτων τῶν ὑπολειπομένων μοναστηρίων ἀντὶ πινακίου φακῆς.

Ἔβλεπε λυπηρὸν ὅτι μεταξὺ ὄλων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν μόνον τῆς ἑλληνικῆς ὁ ἐνοριακὸς κληρὸς παραμένει εἰσέτι ἄνευ μισθοδοσίας, εἰ καὶ ἔχουσιν ἐπαγγελθῆ αὐτὴν ἢ μεγάλη ἐπανάστασις διὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι δ' ἐθνικοσυνελεύσεως, ἢ ἀντιβασιλεία καὶ πᾶσαι σχεδὸν αἱ κυβερνήσεις ὑπὸ τὰς δύο θυνασταίαι. Τελευταῖον μάλιστα ἀπεστερήθη μόνη ἡ ὁρθόδοξος ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀγροτικῆς καὶ μέρους τῆς ἀστικῆς τῆς περιουσίας, καθ' ὃν χρόνον ἐν μὲν τῇ Ρουμανίᾳ ἐψηφίσθη ὁ ὁργανικὸς νόμος τῆς ὁρθοδόξου ἐκκλησίας τῆς, δι' οὗ (ἄρθρ. 42) τὸ Κράτος παραχωρεῖ εἰς ἐκάστην μὲν μητροπόλιν ἀνά δισχιλία στρέμματα γῆς καλλιεργήσιμου καὶ ἀνά πεντακισχιλία δάσους, εἰς ἐκάστην δ' ἐπισκοπὴν ἀνά χίλια στρέμματα γῆς καλλιεργήσιμου καὶ ἀνά τρισχιλία στρέμματα δάσους. Ἐν

δὲ τῇ σοσιαλιστικῇ Γερμανίᾳ τὸ σύνταγμα τοῦ 1919 (ἄρθρ. 138) καθιέρωσε τὸν χωρισμὸν τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνωρίσαν «τὸ περιουσιακὰ δίκαια» τῶν διαφορῶν ἐκκλησιῶν καὶ θεσπίσαν τὸ ἀναπολλοτριώτεον τῶν κτησέων τῶν.

III. ΜΟΝΑΧΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Ὁ μοναχικὸς βίος εἶνε ἡ ἀκραιφνεστέρη καὶ τελειότερη ἐκφάνσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, οὕτινος ὁ ἱδρυτῆς διεκήρυξεν: «Ἐἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν, ἀπορνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι» (Ματθ. ιστ' 24). Ὑπὸ τῆς αὐταπάρευσιν ἐνόησε αὐτὸς κυρίως τὴν ἀγαμίαν καὶ τὴν ἀκτημοσύνην (αὐτ. ιθ' 12 καὶ 21), ἀναγνωρίζων δὲ ὅτι δὲν ἠδύναντο πάντες νὰ εἶνε ἐπιδεικτικοὶ τῆς τοιαύτης τελειότητος, κατέστησεν αὐτὴν προαιρετικὴν, εἰπὼν: «Οὐ πάντες χωρεῖσι τὸν λόγον τοῦτον... Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω» (αὐτ. ιθ' 11 καὶ 12).

Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ συμμορφούμενοι πρὸς τὸ ἀνωτέρω παράγγελμα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ τῆς πίστεώς των, «εἶχον ἅπαντα κοινὰ καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς υπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διμερίζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἄν τις χρεῖαν εἶχεν» (Πράξ. Ἀποστ. β' 15). Ἀλλὰ βραδύτερον περιορίσθη τόσον ἡ ἀκτημοσύνη, ὅσον καὶ ἡ ἀγαμία εἰς μόνους τοὺς μοναχοὺς, οἵτινες ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁργανώθησαν εἰς Μοναστήρια.

Ὁ μοναχικὸς βίος ἀπέβη σὺν τῷ χρόνῳ καθεστὼς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὅπερ δὲν δύναται τώρα νὰ μετακινήθῃ τόσον εὐκόλως, ὡς ἔχουσι τινες τὴν ἀφέλειαν νὰ φαντάζονται. Ἐἶνε αὐτὸς ἀναποσπάστως συνδεδεμένος μὲ τὸν ὅλον ἐκκλησιαστικὸν ὁργανισμόν. Τὰ Μοναστήρια ὑπῆρξαν πάλαι ποτὲ τὰ ἀσφαλέστατα προπύργια τῆς Ὁρθοδοξίας ἐναντίον πάσης αἱρέσεως καὶ κακοδοξίας. Οἱ Ἕλληνας μοναχοὶ ἰδίως κατόρθωσαν νὰ διασώσουν τὸν ἐθνισμόν μας καὶ ἀλλοθῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἐχριστιανίσαντες καὶ ἐξελληνίσαντες πάντας τοὺς ἐπήλυδας λαοὺς. Τὰ μοναστήρια ὑπῆρξαν τὰ κέντρα τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου καθ' ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ Γένους, αὐτὰ δ' ἐπρωταγωνίστησαν καὶ κατὰ τὴν ἐθνεγεροσίαν ἡμῶν.

Ὁ μοναχικὸς βίος ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὴν σήμερον, ὡς παρ' ἄλλοις λαοῖς, καὶ παρ' ἡμῖν μέγαν προορισμόν. Εἰς αὐτὸν κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ὀφείλει ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τὸ μεγαλείον τῆς, μεθ' ὅλας τὰς πλάνας, εἰς ὅς ἔχει ὑπόπασιν αὐτὴ, ἀποσχιθεῖσα ἐκ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν. Καὶ ἐκ τῶν Διαμαρ-

τυρομένων δ' Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐκηρύχθησαν κατὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἡ Ἀγγλικανικὴ ἠναγκάσθη τελευταῖον ν' ἀποκαταστήσῃ αὐτόν, ἀριθμοῦντα ἤδη τάγματα ὀλόκληρα μετὰ χιλιάδων μοναχῶν ἐπιστέρου φύλου, οἵτινες διακρίνονται ὡς κήρυκας τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πρωτοστατοῦσιν εἰς πᾶν ἔργον φιλανθρωπίας.

Οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ δὲν θὰ ὑστέρουν οὔτε τῶν τῆς Ρωμαϊκῆς οὔτε τῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μοναχῶν, ἐὰν ὁ θεσμὸς αὐτῶν ἀναδιοργανοῦμενος ἀνυψῶτο εἰς τὴν ἐμπρόπευσαν περιοπὴν του συγχρονηζόμενος πρὸς τὰς σημερινὰς θρησκευτικὰς, κοινωνικὰς καὶ ἔθνικὰς ἡμῶν ἀνάγκας. Τοῦτο δὲ θὰ κατορθωθῆ, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι Μονῶν περιορισθῆ κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐπανέλθωσιν αἱ ὑπολειφθεσόμεναι εἰς τὸ ἀρχαῖον κοινοβιακὸν σύστημα ἀντὶ τοῦ νῦν ἰδιορρυθμοῦ, ὅπερ εἶνε ἡ πρώτη καὶ κυρία αἰτία τῆς νῦν ἐκπτώσεως αὐτῶν ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ προορισμοῦ των.

Κατὰ τινα στατιστικὴν τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι Μονῶν καὶ Μοναχῶν, δημοσιευθεῖσαν ἐν ἔτει 1919, εἶναι μὲν ἀνῆρχοντο εἰς 151, οὔτοι δὲ εἰς 1422, συμποσοῦμενοι ὁμοῦ μετὰ τῶν δοκίμων εἰς 1689. Ἐν ταῖς νέαις χώραις αἱ Μοναὶ ἀνῆρχοντο εἰς 120 παρίκου, ἐξαιρουμένων τῶν 20 Μονῶν τοῦ Ἀγ. Ὄρους, τὸ καθεστὼς τῶν ὁποίων, διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀπολαῦον ἰδιαιτέρων προνομίων ἡγγυημένων διὰ διεθνῶν συνθηκῶν, οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑποστῇ μεταβολήν.

Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τόσον τῶν Μονῶν, ὅσον καὶ τῶν Μοναχῶν, ἀπαντᾷ μεγάλη δυσαναλογία μετὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπισκοπῶν. Οὕτως ἐνῶ αἱ Ἐπισκοπαὶ Τρίκκης, Μαντινείας καὶ Κεφαλληνίας ἀριθμοῦσιν ἑκάστη ἀνὰ δέκα Μονές καὶ ἄνω, αἱ Ἐπισκοπαὶ Κορινθίας, Παροναξίας καὶ Θεσσαλιώτιδος ἔχουσι μόλις ἀνὰ δύο, ἡ δὲ Λαρίσης μίαν μόνην καὶ αἱ Γυθείου καὶ Κυθήρων οὐδεμίαν. Εὐδαριθμοὶ δὲ πᾶν Μοναὶ ἔχουσι Μοναχοὺς ἄνω τῶν δέκα, αἱ πλεῖστα αὐτῶν ἔχουσι κάτω τοῦ ἀριθμοῦ τούτου. Ἐκ τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι 151 Μονῶν αἱ 100 ἔχουσι κάτω τῶν 10, αἱ δὲ 41 κάτω τῶν 5 καὶ ἡ μονάκριβη τῆς Ἐπισκοπῆς Λαρίσης δύο μοναχοὺς καὶ ἓνα δόκιμον.

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ τῇ νέῃ Ἑλλάδι Μονῶν εἰς 100 τὸ πολὺ καὶ καθ' ὅσον ἑκάστη αὐτῶν θὰ συντελέσῃ 12 τοῦλάχιστον μοναχοὺς, αἱ λοιπαὶ 151 καὶ πλέον ἕως πρὸς νὰ μετατραποῦσιν

εἰς Μετόχια καὶ τὰ ἐνοικιασθῶσι πολυετῶς ἐπὶ δημοπρασίας, ὅτε ἀφεύκτως τὰ περισσεύματα τῶν Μονῶν διὰ τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον θ' ἀνέλθωσιν εἰς τὸ διπλάσιον τῶν σημερινῶν, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει δι συγχρότως ἡ διαχείρισις τῶν Μονῶν τῶν νέων χωρῶν θὰ ὑποβληθῆ εἰς ὅν ἔλεγχον καὶ ἡ τῶν Μονῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Ὑπὸ τὸ ἰδιορρυθμὸν σύστημα αἱ Μοναχοὶ περισπῶνται εἰς βιωτικὰς ἀνάγκας, ἐξ ὧν θὰ ἦσαν αὐτοὶ ἀπηλλαγμένοι, ἐὰν διατέλουν ὑπὸ τὸ κοινοβιακὸν σύστημα. Ἐκαστος αὐτῶν ἔχων τώρα ἴδιαν παρουσίαν, μεριμνᾷ περὶ συντηρήσεως καὶ βελτιώσεως αὐτῆς, φροντίζων συγχρότως καὶ περὶ τῆς καθημερινῆς τροφῆς του. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν τοιούτων μεριμνῶν καὶ φροντιδῶν ἀδυνατεῖ αὐτὸς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ πρῶτα καὶ κύρια καθήκοντά του, τὰ ὅποια δὲν εἶνε μόνον ἡ προσευχὴ καὶ ἡ ἀκριβῆς τήρησις τῶν μοναστηριακῶν τυπικῶν καὶ ἀκολουθιῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀσχολία αὐτοῦ εἰς μελέτας, δι' ὧν θὰ καθίστατο ἱκανὸς νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν, καθ' ὅν τρόπον καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς Ρωμαϊκῆς καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Τοιοῦτοτρόπως τὰ Μοναστήρια θ' ἀποβῶσι κέντρα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν βίου, εἰς τὰ ὅποια θὰ καλλιεργῶνται ἡ ἐκκλησιαστικὴ φιλολογία καὶ τέχνη (ἀγιογραφία καὶ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ) καὶ εἰς τὰ ὅποια θὰ προσφεύγουν οἱ θέλοντες νὰ βιώσωσι μακρὰν τῆς εὐρέθης τῆς κοινωνίας ἀσχολούμενοι εἰς μελέτας καὶ συγγραφὰς θεολογικάς. Τοιοῦτοτρόπως θ' ἀναδειχθῶσιν αὐτὰ ὄντως εὐαγγῆ ἰδρύματα, ἐμπνέοντα τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν εἰς τοὺς πιστοὺς, ἰδρύματα, ἐξ ὧν εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις μετακαλούμενοι εἰς τὴν κοινωνίαν οἱ λογιώτεροι καὶ ἐναρτωτέροι τῶν Μοναχῶν θὰ ἔδρῳν ἐπ' ἀγαθῷ ταύτης διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τοῦ ὄσιου αὐτῶν βίου.

Τοιοῦτο τὸ νομοσχέδιον περὶ τοῦ Γ. Ε. Ταμεῖου, μεθοδοσίας τοῦ Κλήρου καὶ διοικήσεως τῶν Μοναστηρίων καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν Ἑλλάδι. Δι' αὐτοῦ, ψηφιοζόμενον ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ καθισταμένου νόμου τοῦ κράτους, θὰ παράσχῃμεν τὰ μέσα εἰς τὴν ἐκκλήσιαν, ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸν μέγαν προορισμὸν τῆς ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν ὑπὸ τὰς σημερινὰς μάλιστα κρισιμοματάτας περιστάσεις, καθ' ὅς τοσοῦτοι καὶ τηλικούτοι ἠθικοὶ καὶ κοινωνικοὶ κίνδυνοι ἐπιτρέμονται εἰς αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀυγούστου 1921

ΛΘ. ΒΥΤΑΞΙΑΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ ΡΩΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Ε΄.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βορονάξ Πέτρος ἀνέγνω ἐκθεσιν περὶ τοῦ ἐγγάμου τῶν ἐπισκόπων, τὸ ὁποῖον παραδεχθεῖσα ἐφήρωσεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης μερίδος.

Τὸ ζήτημα τοῦ ἐγγάμου τῶν ἐπισκόπων — εἶπεν ὁ Σεβ. Πέτρος (ἐγγαμος αὐτὸς ἐπίσκοπος) — μετὰ διετῆ ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐγγάμων ἐπισκόπων ἀπέβλεπε τὴν δέξυτῃτά του ἢ λαϊκῇ συνειδήσει συνεβιάσθη ἢ πρὸς τὸν θεσμόν τοῦτον. Ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ποιμνίου ἴστανται ἐγγαμοὶ ἐπίσκοποι, καὶ εὐρίσκονται οὗτοι εἰς τὸ ὕψος των. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκθέσεώς μου εἶνε νὰ ἀναπτύξωμεν ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ συνειδήσει τῶν πιστῶν τὴν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ ἀνάγκην τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐγγάμων ἐπισκόπων.

Τὸ ζήτημα δύναται νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τριῶν ἐπόψεων: τῆς κανονικῆς, τῆς ἱστορικῆς καὶ τοῦ ἔθνους. Ἡ Π. Δ. καὶ Κ. Δ. εἶναι ὑπὲρ τοῦ ἐγγάμου κλήρου, τὰ σχετικὰ δὲ χωρία αὐτόχρονα διαστρέφουν οἱ πολέμοι τοῦ γάμου. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγαμίας ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ προήρχετο καὶ ἀνεπτύσσετο ἐκ τῶν τάξεων τῶν αἰρετικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀπεστρέφοντο τὸν γάμον ἐφ' ὅσον ἐταύτιζον τὴν ὕλην πρὸς τὸ κακόν. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ γνωστικοί, οἱ ἐγκρατίται, καὶ οἱ μανιχαῖοι. Ἐντεῦθεν δ' ἀκριβῶς προήλθε καὶ ὁ μοναστικὸς ἀσκητισμὸς, ὁ ὁποῖος τόσας ἀνωμαλίας ἐπροξένησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδεχθῇ οὔτε τὴν πολυγαμίαν, οὔτε τὴν ὑπεραυστηρὰν πρὸς τὸν γάμον σχέσιν. Ὁ γάμος εἶνε θεῖον ἴδρυμα· οὕτω διδάσκει ὁ ἀπ. Παῦλος. Αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἐγγαμοὶ, πλὴν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Ἰωάννου. Ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ μόνον ὑποστηρίζεται καὶ συνιστᾶται ἡ ἀρχὴ τῆς μονογαμίας κατὰ τῆς πολυγαμίας καὶ οὐχὶ τῆς ἀγαμίας. Προσάγει εἶτα ὁ ἀγορητὴς τὸν 51 ἀποστολικὸν κανόνα ὑπὲρ τῆς θέσεώς του, ὡς καὶ τὸν 2 τῆς ἐν Κων)πόλει συνόδου τοῦ 879, ἀναφέρει δὲ καὶ διγαμίας ἐπισκόπων, οἵτινες οὐχ ἦτιον παρέμενον καὶ μετὰ τοῦτο ἐν τῷ κλήρῳ. Μέχρι τοῦ 5' αἰῶνος οὐδεμία ἐνστασις εἶχεν ἐγερθῆ κατὰ τοῦ ἐγγάμου ἐπισκοπικοῦ θεσμοῦ. Ἡ πρώτη ἐνστασις γίνεται ὑπὸ τῶν 12 καὶ 48 κανόνων τῆς ἐν Τρούλλῳ συνόδου. Ποῖος εἶνε ὁ αἷτιος τῆς τοιαύτης μεταστροφῆς; Ὅποια ἦτο ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, ἣν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἡ σύνοδος αὕτη; Ἐν ταῖς πηγαῖς τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας λόγος γίνεται περὶ τῆς ἐσχάτης ἠθικῆς κατα-

πτώσεως τοῦ κλήρου καὶ αὐτῶν τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὸν 5' αἰῶνα. Ἀναφέρονται ὡς συνήθη φαινόμενα τοῦ βίου τῶν κληρικῶν ἐθνικαὶ πανηγύρεις, χοροί, φυλαχτά, ἱπποδρομαίαι, οἰνοποτεῖται, ἀλητεύοντες μοναχοὶ καὶ ἄλλα χεῖρονα. Ἐξ ἄλλου καὶ οἱ αὐτοκράτορες διὰ τῶν Νεαρῶν των περιώριζον τὰ δικαιώματα τῶν ἐγγάμων ἐπισκόπων, προφανῶς θεωροῦντες ὡς ὑποχειρωτέρους τοὺς ἀγάμους. Σκοπὸς δὲ τῆς Συνόδου ἦτο ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ εὐταξία, τὸ κύριον δ' ἐν αὐτῇ πρόσωπον ἔπαιξεν ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀντιπρόσωπος, ὁ καὶ κηρύξας τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς.

Αὕτη λοιπὸν ἡ σύνοδος εἶνε ἡ θεσμοδοτήσασα διὰ τῶν 12 καὶ 48 κανόνων τῆς τὴν ἀγαμίαν τῶν ἐπισκόπων. Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτο πειθαρχικὸν χαρακτηρισμὸς καὶ ἀπέβλεπεν εἰς καιρικὴν ἀνάγκην. Ἡ ἀπόφασίς τῆς λοιπῶν δύναται νὰ ἀρθῇ. Ἀποφάσεις παρομοίων συνόδων, συγκαλουμένων τῇ ἐπιταγῇ αὐτοκρατόρων, δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται ἀδιάσειστοι. Τὸ ζήτημα τοῦ ἐγγάμου τῶν ἐπισκόπων δὲν εἶναι δογματικόν, ἀλλ' ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας. Οἱ ἐπίσκοποι ἦσαν ἐγγαμοὶ ἢ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀποστόλων, οὐδεὶς δ' ἐκ τούτου ἐσκανδαλίζετο. Διὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τοῦτο ἠδύνατο κάλλιστα νὰ συζητήσῃ ἡ ἐν Μόσχᾳ τοπικὴ σύνοδος τοῦ 1923. Καὶ αἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι καὶ αἱ τοπικαὶ ἤσαν ἢ μετεβάλλον διατάξεις προηγουμένων συνόδων, ἐκάστη δ' Ἐκκλησία κέκτηται τὸ πλῆρωμα τῆς ἐκκλησ. ἐξουσίας, ἀρκεῖ νὰ μὴ παραβαίῃ τὰ δίκαια τῆς Οἰκουμ. Ἐκκλησίας.

Ἦδη ἐγγαμοὶ ἐπίσκοποι ὑπάρχουν παρ' ἡμῖν εἰς διαφόρους ἐπαρχίας, καὶ διάγουσι καλῶς μετὰ τοῦ ποιμνίου των. Χαιρετίζομεν καὶ εὐλογοῦμεν τὸν θεσμόν τοῦ ἐγγάμου τῶν ἐπισκόπων καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἀπορρίψωμεν. Αὕτη ἡ ζωὴ τὸν ζητεῖ. Καιρὸς ν' ἀνασυστήσωμεν τὴν ἰσχὴν τῶν ἀποστολικῶν συμβουλῶν καὶ νὰ μὴ θέτωμεν διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἐγγάμων καὶ τῶν ἀγάμων ἐπισκόπων, διὰ νὰ χωρήσωμεν ἀκωλύτως πρὸς τὸ μέγα ἔργον ἡμῶν.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀγῶων καὶ προσπαθειῶν, ἃς καταβάλλει ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πρὸς περιορισμὸν, εἰ δὲ δυνατόν καὶ πλήρη ἐξουδετέρωσιν τῶν προπαγανδιστικῶν τῶν λυμαινομένων τὴν χώραν ἡμῶν, ἐξέφρασάν τινες τὴν γνώμην καὶ δὴ καὶ δι' ἄρθρων ἰδόντων τὸ φῶς ἐν περιοδικοῖς ἠθικοκοινωνικοῖς, ὅτι ἄτοπος τυγχάνει ἡ τοιαύτη εἰς ἔργα τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω δρωσα, λέγουσιν, ἡ Ἐκκλησία

φωράται άνομολογοῦσα ὅτι ἀποθνήσκει τὸ σῶμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀντι δέ—προσθέτουσι—νά γίνωνται ἐνέργειαι κατὰ τῆς προπαγάνδας, πρέπει νὰ τονωθῆ ὁ ἠθικὸς ὀργανισμὸς τοῦ χριστιανισμοῦ πληρώματος, ἵνα αὐτὸς περιθρυγκούμενος ἀπὸ πάσης προσβολῆς προσηλυτιστικῆς καταστῆ ἄνεστος καὶ μάταια συνεπῶς αἱ κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις τῶν ποικιλοῦμων προπαγανδῶν νεοφανῶν καὶ καλαιῶν.

Ὅτι βεβαίως ἡ Ἐκκλησία πρότερον μέλημα αὐτῆς δέον νὰ ἔχη τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ σώματος τοῦ πληρώματος αὐτῆς, τὴν ἐκρίζωσιν μὲν ἐκ τῶν καρδιῶν τῶν χριστιανῶν τῶν ἐλαττωμάτων καὶ κακιῶν τῶν ἀντιθέσεων πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἁγιοῦ, τὴν ἐμφύσεων δ' ἐν αὐταῖς τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ πρὸ παντὸς τῆς ὀρθοδόξου καὶ πανσθενουργοῦ πίστεως, καὶ τὴν ἐν γένει διαρκῆ μέριμναν περὶ καθοδηγήσεως τῶν χριστιανῶν εἰς νομὰς σωτηρίου, περὶ τούτου μόλις ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ νὰ γίνεται λόγος.

Πλὴν παρὰ τὴν θεραπευτικὴν, οὕτως εἰπεῖν, τακτικὴν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας πρέπει ἐκ παραλλήλου νὰ βάλῃ καὶ ἄλλη τις μέθοδος, ἡ ὑγιεινὴ, ἀποβλέπουσα ἄλλως τε εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, εἰς ὃν καὶ ἡ πρώτη, τὴν ἠθικοθηρακευτικὴν δηλ. τόνωσιν τοῦ ἐμπεισταυμένου εἰς αὐτὴν χριστιανισμοῦ πληρώματος.

Ὅσονδῆποτε ὑγιὴς καὶ ἂν ἡ ὀργανισμὸς τις, μεθ' ὁσονδῆποτε δυνάμει καὶ ἂν ἡ ἐφοδιασμένος, ὀσηδῆποτε ἀντοχὴν καὶ ἂν ἐπιδεικνύη κατὰ τῶν ἐπιβουλεωμένων αὐτὸν νόσων, εἶναι ἀλήθεια πασιφανῆς καὶ πάσης ἀντιλογίας ὑπερέτα, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς εὗτος εὐρισκόμενος διαρκῶς ἐν περιβάλλοντι νοσηρῶ καὶ γέμοντι μικροβίων δὲν εἶναι δυνατὸν εἰ μὴ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ καταστῆ μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐπιδεικτικὸς ἀποθνήσκων. Παράδειγμα προχειρότατον ἀποσταλοῦσι τὰ μέτρα τὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων λαμβανόμενα· ἐσχάτως δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας, περὶ ἀποξηράνσεως καὶ ἐξογιάσεως εἰσιρογῶν μερῶν, αἵματα χρησιμεύουσιν ὡς εἰ δείξει καὶ οἱ φερῆς τῶν τρομακτικῶν καὶ καταστροφικῶν ὀμωνύμων τυφοειδῶ. Αἱ παραλλήλαι ἐπὶργασίαι τῶν κυβερνώτων ἔχουσι βεβαίως ὑπ' ὅψιν καὶ ταύτην νοσοῦντας, καὶ τῶν προσβεβλημένους ὑπὸ τοῦ ἐκπύλου μικροβίου τῶν νοσηρῶν, πλὴν ἔχουσι πρὸ παντὸς ὑπ' ὅψιν καὶ τοῦ ὑγιεινῆς, τὴν περιφορῶσαν ἐκ τῆς ὑγιεινῆς τῶν μὴ προσβεβληθέντων εἰσὶν ὑπὸ τοῦ μικροβίου, ἰδιαιτέρως δὲ τῆς νέας, τῆς μελλούσης γενεᾶς. Καὶ στατιστικὰ ἐπίσημοι ἡμερῶν προσηγμένων ἐν τῷ πολιτικῷ ἐπιμαρτυροῦσι τὴν ἐλάττω-

σιν τῆς θνησιμότητος εἰς τὸ ἐλάχιστον συνεπεία τῶν δρακοντίων μέτρων τῆς ὑγιεινῆς, αἵματα ἐφήρμοσαν κυβερνήσεις πατρικαί. ἀπερίσπαστοι χωροῦσαι εἰς τὴν περὶ τῆς ὑγιεινῆς καὶ εὐημερίας ἐργασίαν τῶν λαῶν αὐτῶν.

Τούτ' αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ ζωῇ. Ἡ Ἐκκλησία ἐφαίλει βεβαίως νὰ μειωμένῃ περὶ τῆς συντηρήσεως τῆς ἠθικῆς τῶν χριστιανῶν ζωῆς διὰ τε τῶν θείων μυστηρίων καὶ τοῦ θείου κηρύγματος καὶ διαλέξεων καὶ δημοσιευμάτων ἠθικοθηρακευτικῶν. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐκ παραλλήλου δὲν καταβάλλονται ἐπὶργασίαι πρὸς ἠθικὴν ἐξυγίανσιν καὶ τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἐφ' ὅσον δρῶντι λευθέροι, καὶ ὑπὸ τὰ ἡμῶν πάντα ἡμῶν παντοῦ ἐπὶ προπαγάνδαι, καὶ ἐφ' ὅσον λυσσώδης καὶ συστηματικὸς διεξάγεται ἀγὼν, ἵνα κρημισθῆ καὶ ἀνατραπῆ πᾶν ὅ,τι ἔστησε καὶ ἠκοδόμησεν ἡ Ἐκκλησία, πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος βλάβης καὶ ζημίας τοῦ βίου τῶν χριστιανῶν.

Ἐν Ῥωσσίᾳ λόγου χάριν, ὁ πιστὸς εἰς τὸ καθήκον αὐτοῦ κληρὸς ἐξακολουθεῖ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ἐκπληρῶν μετ' αὐτακαονήσεως τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Πλὴν ἐκτός τῶν Ἱ. Ναῶν ἡ κατὰ τῆς θρησκείας προπαγάνδα ὀργιάζει· οἱ Κομμουνιστὰι μετέρχονται πάντα τ' ἀθέμιτα μέσα πρὸς πλήρη ἐξουτελισμὸν καὶ ἐξουδένωσιν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις, ὅτι κατὰ μέγιστον μέρος ἐπέτυχον τοῦ ἐπιδικουμένου σκοποῦ. Ἡ νεότης κατέστη ἀνήθικος ἢ οἰκογένεια ἀνευράπη καὶ ἐξεφυλλίσθη ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου ἀπώλεσε τὴν ἱερότητα καὶ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ· τὸ σχολεῖον ἀπέβη κέντρον ἠθικῆς ἀποσυνθέσεως.

Τὶ ἄλλα πάντα ταῦτα μαρτυροῦσι, παρὰ ὅτι καθήκον ἐπιβεβλημένον ὄχι μόνον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Πολιτείας ἀποσταλεῖ ἡ ἐκρίζωσις ἐκ τοῦ τόπου ἡμῶν πάσης προπαγάνδας σκοπὸν προτιθεμένης τὴν μείωσιν τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματος καὶ τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τοιαῦτα δὲ μέτρα κεραιστικὰ τῆς δράσεως τῶν προπαγανδῶν λαμβάνονται ἐφ' ὅλων τῶν προποσύντων μὲν περὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς καὶ πολιτείας τῶν ἀποσταλόντων αὐτῶ πολιτῶν, περὶ πολλοῦ δὲ κοινωμάτων τὸ γένηρον καὶ τῆς ἀξιοπρέπειαν των.

Πρέπει, ἐπομένως, μετὰ πολλῆς τῆς περισεύσεως νὰ ἐπιλη τις καὶ νὰ γράφῃ περὶ ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀποσκευασθῆν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἠθικῆς τῶν χριστιανῶν ζωῆς, οὐχὶ δὲ ἐοικυμένως καὶ ἀβυσσανίστως νὰ κατακρίνῃ ταύτας. Ἄλλως τε περὶ

τοιούτων ζητημάτων προκειμένου πρέπει να γίνεται λόγος όχι προς δημιουργίαν εντυπώσεων, αλλά χάριν της οικιαδομής και της εν τῇ ἀρετῇ προαγωγῆς τῶν πιστῶν.

† Ο ΠΡΩΤΟΣΥΓΓΡΑΦΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΟΜΙΛΗΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ

'Εργασία μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐργασία ἄνευ Θεοῦ

Κυριακὴ Α' Λουκᾶ—27 Σεπτεμβρίου.

«Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ. Ἐπιστάτα, δι' ὄλης τῆς νυκτὸς κοπιήσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματι σου χαλάσω τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλισαν πλῆθος ἰχθύων». (Λουκ. 5,5,6).

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.— Νύκτα ὀλόκληρον ἐκοπίασαν οἱ ἄλις οὗτοι, ἀλλ' ἡ ἐργασία αὐτῶν ὑπῆρξεν ἀκαρπος : εἰκὼν τῶν ἐργατῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐργάζονται ἄνευ τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν πρωίαν, δι' ὀλίγας στιγμᾶς, ἐπὶ τῷ ῥήματι τοῦ Ἰησοῦ, ἡ αὐτὴ ἐργασία, ἐπαναληφθεῖσα, ἀπέδωκε τοσοῦτους ἰχθύς : εἰκὼν τῶν ἐργατῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐργάζονται σὺν Θεῷ. Τὸ μετὰ Θεοῦ ἐργάζεσθαι εἶναι τὸ ἀπολαύστερον μέσον ἐργασίας καρποφόρου. **ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ:**

Α' Ἡ ἄνευ Θεοῦ ἐργασία. Β' Ἐργασία μετὰ τοῦ Θεοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.— Ἡ ἄνευ Θεοῦ ἐργασία.

Ἐργάζεσθαι ἄνευ Θεοῦ σημαίνει : ἐργασίαν ἄνευ ὁδηγοῦ καὶ συμβούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ νόμου Αὐτοῦ... ἐργάζεσθαι ἄνευ θείας Χάριτος, μὲ ὁδηγούς τὰ διάφορα τοῦ κόσμου δαιμόνια.

Συνεπῶς, ἡ ἄνευ Θεοῦ ἐργασία

1.—εἶναι ἀκαρπος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ : Πῶς ἐργατικῆς ἀθροικῆς θὰ εἶναι ἐνπιος, εὐσυνείδητος, ἀγνῶν ἐλατηρίων καὶ διαθέσεων ; Πῶς δὲ θὰ διαγράψῃ ἔργα κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ Εὐαγγελίου ;

2.—εἶναι ἀκαρπος δι' αὐτὸν τὸν ἐργάτην : Τίς εἶναι τόσον ἀσκεπτος, ὥστε νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἄνευ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ νὰ προαγάγῃ αὐτήν ;

3.—εἶναι ἄχθος τῆς ζωῆς : ἡ πεποίθησις καὶ ἡ σκέψις ὅτι ὁ Θεὸς παρακαλεῖται ἡμᾶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἡμῶν ἀκαυφίζει, θαρρύνει . . .

4.—εἶναι πεδίον δράσεως τῶν δαιμονικῶν ἀνευμάτων : ἀσφαλῶς ἐργάζεται μὴ σκεπτόμενοι τὸν Θεὸν γίνεται ἐργασία τῆς ἀνομιᾶς, τῆς ἀδικίας, τοῦ μίσους, τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπορίας . . . καὶ ἀσθενεῖται οὕτως ἀ-θρακῆς πυρὸς ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Ἡ ἄνευ Θεοῦ ἐργασία εἰσάγει καὶ τὴν ἄνευ Θεοῦ ζωὴν, ἥς τὰ ἐποκόλουθα ; . . .

Ἐάν εἴχομεν τὴν ψυχραμίαν νὰ μελετήσωμεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας ἕκαστος καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς πόσας τύψεις συνείδησεως καὶ πόσα ἐξέπιστα ἀφίνουσι ὀπισθῆν των καὶ πόσων κακῶν πρόξενοι εἶναι εἰ ἄνευ Θεοῦ ἐργαζόμενοι. Εἶθε νὰ ἐσκεπτόμεθα, ὁποῖοι τινες θὰ ἦμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ κόσμος ἂν, ἔστω καὶ

μικρὸν μέρος τῆς σήμερον διεξαγομένης πυρετώδους ἐργατικότητος, συντελεῖτο κατὰ Θεὸν καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ . . .

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.—Ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐργασία.

Ἐργάζεσθαι μετὰ τοῦ Θεοῦ σημαίνει : πᾶσαι αἱ ἡμέτεραι ἐνέργειαι καὶ πράξεις, αὐτὸ τὸ ἐπαγγελματικὸν ἡμῶν καθήκον, νὰ γίνωνται ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ βλέποντος. Ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἐπαγγελματικῆς ἡμῶν, καὶ εἰς τὰς πλῆθος μικρὰς λεπτομερειᾶς του, τὰ ἀγώμεθα ὑπὸ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν καὶ ἀπαιτεῖ ἀγιότητα . . .

Συνεπῶς ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐργασία

1.—Βαδίζει ἐπὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ ὄχι τοῦ «ἐγὼ» καὶ τοῦ κόσμου ἐπομένως εἶναι ἡ μόνη καρποφόρος ἐπιτυχία.

2.—εἶναι πεδίον ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τοῦ Εὐαγγελίου.

3.—εἶναι ἡ μόνη ἀποτελεσματικὴ ἀντίδρασις κατὰ τῶν ἔργων τοῦ σκοτούς

4.—ἡ μόνη ἐγγύησις ψυχικῆς γαλήνης, κοινωνικῆς εὐταξίας, εὐλογίας τοῦ Θεοῦ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.—Τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ τῷ ῥήματι τοῦ Ἰησοῦ «χαλάσαντες» οἱ ἄλις τὰ δίκτυα «συνέκλισαν πλῆθος ἰχθύων πολλὸν λαλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ διαφωτίζει πάντας τοῦ καίτοι ἡ ἐπιτυχία, ἡ ἀσφαλῆς καὶ μόνιμος, τῶν ἔργων ἡμῶν. Μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἐργαζόμενοι δὲν βραδύνομεν νὰ ἐξελιχθῶμεν εἰς ἐργάτας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κρημνίζομεθα καὶ κρημνίζομεν οὕτως εἰς τῆς ἀπωλείας τὰ βέραθρα. Μὴ λησμονώμεν ὅτι, εἰπὼν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς ἀγνόους «κατὰ τὴν νύκτα ἐργασθέντας ἄλις «χαλάσαντες τὰ δίκτυα ἡμῶν εἰς ἄγραν» ὑπὸ πνευματικῆς ἐπιτυχίας, αὐτοῦ παρόντος καὶ βοηθοῦντος. Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεόν, εἰς τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν ἡ προσφυγὴ ἐγγυώνται καὶ ἡμῖν τὴν ἐπιτυχίαν . . .

E.I.K.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

§§ Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ὀλόκληρος ὁ τύπος τῆς πρωτευούσης ἀσχολεῖται διὰ μακρῶν περὶ προθέσεως τῶν κυβερνητῶν τῆς χώρας περὶ τροποποιήσεως ἢ καὶ ἀντροπῆς τοῦ ἰσχυροῦς διοικητικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλ' ἡ πατρίς ἡμῶν ἔχει τοσοῦτα προβλήματα πρὸς ἐπίλυσιν καὶ τηλικαῦτα τραύματα πρὸς ἐπούλωσιν, ὥστε εἰνέ τι ὄντως τῶν σφόδρα δυννηρῶν ἢ κατατριβῆ καὶ ἐξάντλησις καὶ τῆς ελαχίστης δυνάμεως εἰς ἀγῶνας οὐ μόνον ἀλλοτρίους πάντη πρὸς τὸ ἀκραιφνὲς ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα καὶ τὴν γνησίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀντιλήψιν, ἀλλὰ καὶ ὑποσαλεύοντας αὐτὰ τὰ βάρη τοῦ Χριστοδμήτου Ἰδρύματος, καὶ δὴ ὑπ' αὐτῶν τῶν εἰς τὸν ἱερόν τῆς Ἐκκλησίας κλήρον ἀνηκόντων. Εἶνε ἀφάνταστος ὁ

ἐκ τῶν τοιοῦτων ἐκκλησιαστικῶν κλονισμῶν προκαλούμενος ἑλεθρος ἐν τῇ θρησκευτικῇ τῶν πιστῶν συνειδήσει. Ἄς ἀφεθῆ ἢ πλεον ἢ Ἐκκλησία ἐπὶ τῶν ἔξω καὶ ἐκτελῆ ἀνενόχλητος τὸν θεῖον προορισμόν, οἱ δὲ τυχόν ἐκ τῶν ἐνδον σπαράσσοντες αὐτήν, ὡς ἑαυτοὺς συνερχόμενοι, ἄς μετέχουσιν ἀλληλεγγύως μετὰ πάντων τῆς καλῆς στρατείας τῆς μητρὸς τῶν, συμβαστάζοντες φιλοστόργως τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ τὰ σκάμματα.

§§ Ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἰδιαιτέρως ἐθλίψε τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν, ἐν τοῖς κόλπαις τῆς ἑποίας οὐχ ἅπαξ ἐδέχθη ξενίαν φιλάδελφον ὁ αἰσίδημος Πρωθιμάρχης. Ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, μετὰ τὴν θλίψιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ, ἣν ὁ ἀποστολικὸς θρόνος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων ὑπέστη, τρέφει τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Αἰγύπτῳ θὰ κρατήσῃ ἡ ἀρμόζουσα καὶ εἰς τὸ πρῶγμα καὶ εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις σύνθεσις, ἵνα τὸ τε προεκλογικὸν στάδιον τῆς μεσοπατριαρχείας διανυθῆ ἀφατριαστώως, ἐν νηφαλιότητι καὶ μετριοπαθείᾳ, αὐτὴ δ' ἡ ἐκλογὴ ἀναδείξῃ τὸν ἀριστον, ὅστις θὰ δυνηθῆ ν' ἀναστηλώσῃ τὰ χαμαὶ ἐκεῖ κείμενα καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰ κατὰ τὸν θρόνον ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας.

§§ Ἡ πώρωσις μοναχῶν τινῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκμεταλλενομένων τὰ θεῖα καὶ ἱερά, οὐδενὸς ἐφαίσθη μέσου πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν ἀπλοῦκῶν καὶ ἀκάκων διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου. Πολυγραφημένοι χειρογραφοὶ μοναχοῦ τινος, κυκλοφορήσαν καὶ μεταξὺ τῶν μοναζουσῶν τῆς ἐν Τήνῳ Ἱερᾶς Μονῆς, βεβαιοὶ ὅτι κατὰ τὴν 17ην ἀπόφασιν τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου οἱ παραδεχόμενοι τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολογίον εἶναι αἱρετικοί! Ἄλλος πάλιν ἐμβρόντητος μοναχός, ἐξομολογῶν δι' ἀλληλογραφίας, βεβαιοὶ τὰς εὐσεβεῖς γυναῖκας ὅτι ὁ Ἁγ. Παῦλος ἀπαγορεύει τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡμερολογίου!!! Τὸ δυστύχημα εἶναι οὐχὶ ἀπλῶς ὅτι ὑπάρχουσι τοιοῦτοι ἀγύρται καὶ ἀπατεῶνες, ἀλλ' ὅτι εὐρίσκονται οἱ παρὰ πλανώμενοι παρ' αὐτῶν καὶ σκανδαλιζόμενοι.

§§ Ἐν ἐγχειριδίῳ προπαγανδιστικῷ τῆς ἀθείας εἰς τὰς τάξεις τῆς ρωσικῆς νεολαίας ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ φεντόρφ γράφει σὺν ἄλλοις καὶ τὰς ἀκολουθίους ὁδηγίας πρὸς τοὺς παιδαγωγούς: «Πρέπει νὰ ἀναπτύσσεται, ὅτι πᾶσα θρησκεία ἔχει κατ' οὐσίαν χαρακτηριστὴρα ὀρισμένης κοινωνικῆς τάξεως, εἶνε δὴλ. θρησκεία μίαν κοινωνικῆς τάξεως, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Κλήρος πάντοτε ὑπῆρξαν ὄργανα τῶν συμφερόντων

τῶν κυβερνητικῶν τάξεων, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ περὶ τοῦ κόσμου θεωρίᾳ δὲν ἀπαποκρίνεται πρὸς τὰ πορίσματα τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἠθικὴ εἶνε ἠθικὴ τῶν κρατουσῶν κοινωνικῶν τάξεων.» Τὰ μαθήματα ταῦτα ἀσμηρικῶνται συχνὰ ἐν τοῖς ἐντύποις τῶν καὶ οἱ παρ' ἡμῖν ἐμφανίζόμενοι ὡς ὀπαδοὶ τοῦ ρωσικοῦ κοινωνισμοῦ, εἶνε ὅμως ἀληθές ὅτι ἀφορμὴν εἰς ἐπίτασιν τῆς ἀθεϊστικῆς ταύτης προπαγάνδας παρέχουσι καὶ τινες ἡμέτεροι ἀτασθαλίας, ξέναι πρὸς τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανισμοῦ.

§§ Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντιχριστιανικὴν δράσιν τῶν Μπολσεβικῶν ἡ παρουσία «Ἐσχῶν, σχολιάζουσι τὸν ὀμαδικὸν καὶ ἀνευ διαδικασίας τυφακισμὸν τῶν παλαιῶν τροφίμων τοῦ «Λυκείου Ἀλεξάνδρου» ἐγγραψε καὶ τ' ἀκόλουθα περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν ἀθέων μπολσεβικῶν κινδύνου διὰ τὴν Χριστιανικὴν Εὐρώπην: «Ὁ μπολσεβισμὸς, πράγματι, ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ἐξαλείψῃ ὅλας τὰς ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἰδέας, αἵτινες ὑπῆρξαν πρὸ αὐτοῦ, καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐν κρατικῶν δόγμα, ὑποχρεωτικὸν δι' ὅλους. Ἡ Σοβιετικὴ Ἐπαναστάσις ἔλαβε θρασυτάτην στάσιν ἀπέναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ, δὲν ἀρκεῖται μόνον νὰ κηρύττῃ τὴν ἀθεῖαν. Ἀλλ' ὁμολογεῖ, ὅτι ἔχει ὡς πρῶτιστον σκοπὸν νὰ καταστρέψῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ὅπερ διδάσκει τὴν ἀγάπην διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἕλιωμοῦ τοῦ Μάρξ, καὶ ὑπὸ τῶν θεωριῶν τοῦ μίσους τῶν τάξεων καὶ τοῦ πολέμου. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν τῶν σοβαρωτάτων ἀποφύσεων τοῦ σοβιετικοῦ κινδύνου. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα νὰ δημιουργήσῃ ἕνα νέον τύπον ἀνθρωπότητος, ὁ μπολσεβισμὸς ἐσπείρει τὴν ἠθικὴν ἀναρχίαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἑκατομμυρίων νέων, τοὺς ὁποίους ἐλπίζει νὰ ἐπιστρατεύσῃ διὰ τὴν προπαγάνδαν ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀπεταμίευσεν, πρὸς ἴδιαν αὐτοῦ ὀφέλειαν, τὰς μυστικιστικὰς διαθέσεις τῶν λαῶν καὶ ἐδημιούργησεν ἐν δόγμα. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Συνεργατικῶν Σωματείων τῆς Ἀγγλίας, ἐπιστρέφοντες ἐκ Ρωσίας, συνέταξαν ἔκθεσιν, ἐν τῇ ἑποίᾳ παραδέχονται ὅτι τὰ λαϊκὰ μισθήματα πρὸς τὸν Λένιν καυήντησαν, εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῶν, μία ἀληθῆς θρησκεία. Ἐν τῷ κεφάλειῳ τούτῳ ὁ μπολσεβισμὸς εἶνε, πράγματι, μία ἐκστρατεία τῆς βαρβαρότητος ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ».

ΧΡΟΝΙΚΑ**ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Διά πράξεως αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀνακοινώθεισος τῷ Μακ. Προέδρῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθήρσε τοῦ ἱερατικοῦ αὐτῶν ὀξιώματος τὸν Ἰωάννην Γερακάρην, τέως ἀρχιμανδρίτην καὶ τὸν Γρηγόριον Ἰβηρίτην τέως ἱεροδιάκονον.

— Διά τηλεγραφήματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Μακ. Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριπόλεως καὶ Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοφάνης ἀνήγγειλεν ἐπισήμως τὸν θάνατον τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου. Ὁ Μακ. Πρόεδρος ἀπήντησεν ἐκφράζων τὰ θερμὰ αὐτοῦ συλλυπητήρια ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ σεπτοῦ Πατριάρχου καὶ εὐχόμενος ταχίστην ἀνάδειξιν ἀξίου ποιμανάρχου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐνεκρίθη πρότασις, καθ' ἣν εἰ τέως Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι Μελέτιος καὶ Κωνσταντῖνος δεόν νὰ λαμβάνωσι μηνιαίας ἀποδοχὰς ἴσας πρὸς τὰς τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ σορὸς τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, μετακομισθεῖσα εἰς Λαζάνην καὶ ἐναποθεθεῖσα ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ἑλληρικῷ ναῷ θὰ ἀνακομισθῇ εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα. Τῇ προχθὲς Πέμπτῃ ἐψάλη μνημόσυνον ἐν Λαζάνῃ ἐπὶ τῷ νεκρῷ. Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὴν σορὸν θὰ συνοδεύσῃ τιμητικὴ ἀντιπροσωπεία αὐτῆς μέχρις Ἀλεξανδρείας, ἐνθα ἐλπίζεται νὰ κομισθῇ περὶ τὰ τέλη τῆς ἐπιούσης ἑβδομάδος.

— Μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Τοποτηρητῆς τοῦ Θρόνου ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριπόλεως κ. Θεοφάνης, τέως Πατριαρχικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐπίτροπος.

— Σήμερον ἀποχαιρετίζεις τὸν Μακαριώτατον ἐπιστρέφει εἰς Αἴγυπτον ὁ ἐπὶ περιθάλπει τῆς υγείας αὐτοῦ πρὸ διμήνου ἐν Ἑλλάδι παρεπιδημῶν μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Εἰς ἐπιφανὲς μέρος πολλῶν θρησκευτικο-ἐκκλησιαστικῶν ρωσικῶν περιοδικῶν διὰ κεφαλαίων γραμμάτων ἀναγράφεται ἡ εἶδησις τῆς εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον Κωνσταντινῶν ἐκλογῆς τοῦ μητροπολίτου Νικαίας Βασιλείου μετὰ τῆς προσθήκης, ὅτι «ὁ νο-

εὐλογεὶς Πατριάρχης διατέλει μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ἣν τις προὔκειτε νὰ ἀποσταλῇ εἰς Ρωσίαν πρὸς εἰρήνευσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων».

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Μεγίστην σημειοὶ δρᾶσιν ἡ Ἐταιρεία τῆς Ἰσραποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Λονδίνου. Ἐξηπλωμένη εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἀριθμεῖ ἑκατοντάδας χιλιάδων μελῶν, συντελούντων διὰ τῶν συνδρομῶν των εἰς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν μῆπω χριστιανισθέντων λαῶν δι' ἱεροκηρύκων καὶ μεταφράσεων τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Ὁ ἐτήσιος αὐτῆς προϋπολογισμὸς ἀνέρχεται εἰς 500 χιλ. λιρῶν, τὸ δὲ κεντρικόν της Γραφεῖον ἐπασχολεῖ περὶ τοὺς 150 γραμματεῖς καὶ ὑπαλλήλους. Ἡ Ἐταιρεία διαθέτει 1,233 εὐρωπαϊκούς καὶ ἀποικιακούς ἱεροποστολούς, 646 ἰθαγενεῖς κληρικούς, 14,537 ἄλλους ἰθαγενεῖς ἐργάτας, 7,818 σταθμούς, 4,569 ἐκκλ. κοινότητες, 187,064 ἐπικοινωνοῦντας, 732,016 πιστοῦς, 52,912 βαπτισθέντας παῖδας καὶ ἐφήβους.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς χλιστηρίδος τοῦ Κροατικοῦ βασιλείου συσταθέντος τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Πάπα Ἰωάννου τοῦ Ι'. τετρακισχίλιοι κατόλικοι Κροᾶται μετέβησαν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Bauger εἰς Ρώμην ἐπὶ προσκυνῆσαι τοῦ Πάπα.

— Ὁ γραικοκατόλικος ἱερεὺς Μιχαὴλ Μπεξερσμένσκη ἀνεκάλυψε, κατ' εἰδήσεις ἐκ Γιουγκασλαβίας, μηχανήμα, δι' οὗ καταγράφεται μετὰ πάσης εὐκολίας ἡ μουσικὴ τῶν δι' εἰουδήποτε ὄργάνου παιζομένων ᾠσμάτων.

— Ὁ καρδινάλιος Μερσιὲ ἀπηύθυνε ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν Βελγίῳ καθολικούς, δι' ἧς κατακρίνει αὐστηρῶς τοὺς σοσιαλιστὰς διὰ τὴν ἐχθροπάθειαν αὐτῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ

Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἐκδοθεῖσαν Ἐπετηρίδα οἱ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον Ἰουδαῖοι συμποσοῦνται εἰς δέκα πέντε καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια ἔξ ὧν τὰ μὲν 2¼ ζῶσιν ἐν Εὐρώπῃ, τὸ 1¼ ἐν Ἀμερικῇ καὶ 8 ο]ο μόνον εἰς τὰς διαφόρους ἄλλας χώρας. Ἐν Ἀσίᾳ, κατοικοῦσιν Ἰουδαῖοι μόνον ἐν Παλαιστίνῃ καὶ εἰς τὰς ἀραβικὰς χώρας. Ἐν Ἀφρικῇ, 450,000 Ἰουδαῖοι κατοικοῦσιν εἰς τὴν παραθαλάσσιαν γῆν τῆς Μεσογείου, πάντοτε ἐν χώραις Ἀραβοφώνων. Ἐν Ἀθηνῶν ὑπολογίζονται εἰς 50 χιλιάδ. Ἰουδαῖοι μαῦροι. Ἐν Αὐστραλίᾳ ὑπάρχουσιν 20,000. Ἐν ταῖς Ἀγγλικανικαῖς ἀποικίαις ὑπάρχουσι περὶ τὰς 500,006. Ἐν Ἀγγλίᾳ 300,000. Εἰς τὰς Γαλλικὰς ἀποικίας ὑπάρχουσι 400,000 καὶ ἐν

Γαλλία 150,000. Ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ ὑπάρχουσι 3,300,000, ἔξ ὧν 100 000 ἐν Σβηρία. Ἐν Πολωνίᾳ 3 1/2 ἑκατομμύρια. Ἡ Παλαιστίνη περιλαμβάνει τὰ 11 οἷο τοῦ ὅλου Ἰουδαϊκοῦ πληθυσμοῦ.

ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ

Κατ' ἐπίσημον περιοικὸν ἀνακοινωθέν, τὰ ἐν Μεδίνα ἱερὰ λείψανα καὶ ἐν γένει τὸ ἕκαστ ἱεροφυλάκειον ἐβροβαρδίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἀράβων Β. χαβιζῶν, παρὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπέσχεσιν παρὰ τοῦ Σουλτάνου αὐτῶν Ἰβν Σαΐδ, ὅτι τὰ πυροβόλα του δὲν θὰ στραφοῦν κατὰ τῆς Μεδίνας. Πάντες οἱ κάτοικοι, πενθοῦντες, συρρέουσιν εἰς τοὺς ναοὺς διὰ νὰ ζητήσουν ἐξιλέωσιν διὰ τὸ διαπραχθὲν ἔγκλημα.

— Ἡ τοῦ ἱεροδικαστοῦ οἰζου Ἀμπ-ἔλ-Ράζεκ καταδίκη ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Ἄζχαρ, ἐπὶ τῷ ὄτι, ὡς ἀνεγράψαμεν ἤδη, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τῶν μεταξὺ Ἰσλάμ καὶ πολιτείας σχέσεων προήγεν ἰδέας «αἰρετικὰς» ὡς καινοτομῶν περὶ τὰ δόγματα αὐτὰ τοῦ Ἰσλάμ, ἐπακυρώθη ἤδη ὑπὲρ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως, συνεπεῖα δὲ τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ οὐλεμᾶ ἐπαύθη οὗτος τῆς θέσεώς του. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔσχεν εὐρυτάτην ἀπήχησιν οὐ μόνον καθ' ἅπασαν τὴν μουσουλμανικὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ ἀνὰ σύμπαντα τὸν Ἰσλαμισμὸν ὅλου τοῦ κόσμου, διαιρεθέντα εἰς δύο ἀντιπάλους μερίδας, ὧν ἡ ἐκηδλωθεῖσα ὑπὲρ τοῦ εὐθαρσοῦς καινοτόμου οὐλεμᾶ δὲν εἶνε ἢ μᾶλλον εὐκαταφρόνητος. Ἀπειρία ἐπιστολῶν κατακλύζει τὴν κατοικίαν τοῦ τῆος οἰζου, ὃ δὲ τύπος συνετάχθη ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι ὁ τῆραχος οὗτος δὲν θὰ μείνῃ ἄνευ συνεπειῶν διὰ τὸν Ἰσλαμισμὸν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατ' ἀρχόμενον τὸν Ἰούνιον ἐν Πράγα ἐφορτάσθη πανηγυρικώτατα διὰ παλλαϊκοῦ συναγεροῦ ἡ 510η ἐπέτειος τοῦ διὰ πυρᾶς θανάτου τοῦ διασήμεου Τσέχου μετρορυθμιστοῦ Huss († 6 Ἰουλίου 1415) τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Τσεχοσλαβικῆς Δημοκρατίας. Τὸ Βατικανὸν χαρακτηρίσεν τὰς ἐφορτὰς ταύτας ὡς προσβλητικὰς διὰ τὴν Λατινικὴν Ἐκκλησίαν, ἀνεκάλεσε τὸν ἐν Πράγα παπικὸν Νούντιον, παρὰ τὰς ἐπισήμους δηλώσεις τῆς Τσεχοσλαβ. Κυβερνήσεως, ὅτι αἱ ἐφορτὰ εἶνε ξένα παντὸς χαρακτηρὸς ἀντεκκλησιαστικῆς ἐπιδείξεως. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Νούντιου ἡ Τσεχοσλαβ. Κυβέρνησις χαρακτηρίσασα τὴν στάσιν τούτην τοῦ Βατικανοῦ ὡς ἀνάμειν εἰς τὰ ἔσωτερικά τοῦ Κράτους, ἀνεκάλεσε τὸν παρὰ τῷ Πάπᾳ πρέσβυν. Ἡ κοινὴ ἐν Τσεχοσλαβικῇ γνώμη

καὶ ὁλόκληρος ὁ τύπος (πλὴν τοῦ καθολικοῦ) διετέθη δυσμενῶς πρὸς τὴν στάσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης.

— Ἡ γερμανικὴ «Ἐλευθέρα σκέψις» περιλαμβάνουσα ὑπὲρ τὰς 100.000 μελῶν τῆς σοσιαλιστικῆς νεολαίας ὠργάνωσεν ἑσχάτως τὴν «εβδομάδα ἐξόδου ἐκ τῆς Ἐκκλησίας», καθ' ἣν ὠργανώθησαν ἐν Βερολίῳ 19 συγκεντρώσεις ἀντεκκλησιαστικῆς καὶ ἀντιχριστιανικῆς προπαγάνδας. Ἐθεσθήσαν ἐν τούτοις «σχισματικοὶ» ἴδιο οἵαντες ὠργισμένοι ἐξ ὧν ἤκουσαν, προσῆλθον τὴν ἐπομένην τῶν συγκεντρώσεων ζητοῦντες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

— Μαγάλην ἐντύπωσιν ἐνεκείησε τὸ πρῶτον κήρυγμα τοῦ «μονιερνιστοῦ» δόκτορος Φόσδιν, ἱεροκήρυκος ἐν τινὶ ἐν Νέα Ἰόρκῃ Ἐκκλησίᾳ τῶν Βαπτιστῶν. Ὁ ἱεροκήρυξ οὗτος διὰ τὰς ἄγαν φιλελευθέρους τάσεις αὐτοῦ ἀναγκασθεὶς εἰς παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ πρεσβυτεριανοῦ πάστορος, ὁμιλῶν περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς θρησκείας τῆς ἀγάπης ὑπεστήριξεν εἰς τὸ ἐν λόγῳ κήρυγμά του τὴν πρὸς τὰ δόγματα ἀδιαφορίαν καὶ χροικηρίσασ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς «τετριμμένην Θρησκείαν» ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν παρατηρουμένην παρὰ τῇ νεολαίᾳ Θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν.

— Ὅμιλῶν δὲ ὁ ἀποκηρυχθεὶς πρὸ τινος ἐνώπιον φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Γέηλ εἶπε τὰ ἐξῆς περίεργα : « Ἄρνούμαι νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὴν ἐξουσίαν οἰασθήποτε Ἐκκλησίας, οἰουδήποτε δόγματος, οἰουδήποτε βιβλίου. Φρονῶ, ὅτι οἱ κληρικοὶ, ὅπως καὶ οἱ ἐπιστήμονες, ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσουν τὰ γεγονότα ἐνὸς ζητήματος καὶ κατόπιν νὰ ἐξαγάγουν τὰ ἰδικὰ των λογικὰ συμπεράσματα ».

— Ἐκ δημοσιευομένου ἐκ' εὐκαιρίας τῶν ἐν Γερμανίᾳ προεδρικῶν ἐκλογῶν, πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς 7ης Δεβρίου 1914 ψηφίσαντες 29756314 γερμανοὶ ἐκλογεῖς κατένειμαν τὰς ψήφους αὐτῶν ὡς ἀκολούθως. Κομμουνισταὶ 2696956, Σοσιαλισταὶ 7859433. Δημοκρατικοὶ 191-5187, Κέντρον (κατολικοὶ) 4117481, Βιαιοὶ Λαϊκοφρονες 1120752. Ἐθνικοφρονες Σοσιαλισταὶ 901-601. Ἐθνικοφρονες 6180281, Λαϊκοφρονες 3046493 Οἰκονομ. Κόμα 999703. Ἀγροτικὸς Σύνδεσμος 49-8003. Γερμανοὶ Κοινωνιολόγοι 157835. Ἀνοβέρου 262589.

— Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ δῆλωσις τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Λυών, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐκμαθήσει τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς μαθηθάνομεν Γαλλικὰ» ὡς καὶ δημοσιευμὰ π τοῦ Πανεπιστημίου

Πρίνσεβ ν, ἐν ἣ συμπερασματικῶς ἀναφέρεται περὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκπαιδεύσεως, ὅτι «εἶναι σαφὲς τοῦλάχιστον τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις θὰ ἐξακολουθήσῃ (ἐν Ἀγγλίᾳ) νὰ διατηρῆ εἰς τὴν κυριώτεράν λειτουργίαν τῆς τὰ ἰδεώδη μιᾶς φιλαλεθέρως ἐκπαιδεύσεως, ἔνθεν οὐδεμιᾶς περιπλοκῆς πρὸς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς ἐπαγγελματικῆς κλίσεως.

—Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Μόσχας ἡ ὁρθόδοξος κοινότης Ῥόδου ἐξήτησε παρὰ τῆς Ῥωσικῆς Ἱ. Συνόδου τὴν εἰς τὴν Ῥοδιακὴν μητροπόλιν ἀπόδοσιν εἰκότος πινος τῆς Θεοδόξου μεταφρεθείσης τῷ 1799 εἰς Γκατοίνα τῆς Ῥωσσίας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Παύλου καὶ ἀποδιδωμένη εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκῆν. Γενομένην σχετικῶν ἀνακρίσεων, ἀπεδείχθη ὅτι ἀντίγραφον ἀπλοῦν τῆς εἰκότος ταύτης σφίζεται σήμερον ἐν τῷ ἐν Γκατοίνῃ καθεδρικῷ ναῷ ὡς κατασκευασθῆ ἐντολῇ τοῦ Τσαίρου Νικολάου καὶ θ' ἀποδοθῆ εἰς τοὺς Ῥοδίους, ἀφ' οὗ κατασκευασθῆ ἕτερον ὁμοίωμα αὐτοῦ διὰ τὸν ἐν λόγῳ ναόν. Ἡ γνησία εἰκὼν ἀπῆχθη τῷ 1913 ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ἰγνάτιεφ καὶ μεταφέρθη εἰς Ἑσθονίαν.

—Ἡ Γ' Ἑβραϊκὴ ἐν Παλαιστίνῃ Ἐθνοσυνέλευσις ἀντιμετωπίζει σοβαρὸν ζήτημα διχασμοῦ ἐξ αἰτίας τοῦ καὶ πρὸ αὐτῆς ἐμφανισθέντος ζητήματος τῆς γυναικείας ψήφου. Μερὶς τις τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει ἀντιπροσώπων ἤξισαν ὅπως ἐπιτραπῆ καὶ εἰς γυναῖκας νὰ παρακαθῆσων ἐν αὐτῇ μετ' ἴσων πρὸς τοὺς ἄνδρας δικαιομάτων. Πρὸς τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἀντετάχθησαν οἱ «ὁρθόδοξοι ἑβραῖοι» ἐντεθῶν δὲ ὁλόκληρος ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς Συνελεύσεως ἀπεχώρησε τῆς συνεδρίας. Ἐν ψηφίσματι, ὅπερ συνετάχθη ὑπὸ τῶν ἀποχωρησάντων ὁμίλων, ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις χωριστικῆς «Ὁρθόδοξου Ἰουδαϊκῆς Ἐθνοσυνελεύσεως» εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουσι θέσιν.

ΕΡΑΝΟΣ.

ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης γενόμενος τὴν 15]8]25 διὰ περιφορᾶς δισκου ἐν τοῖς Ναοῖς.

Ἐκ περιφορᾶς δισκου ὑπὸ τοῦ αἵθεσ. ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου (παλαιοῦ) κ. Ἰωάννου Μήτρου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγ. Ἐλεούσης ἐν τῷ παρὰ τὸν Κολωνὸν ὁμωνύμῳ ἐξωκλήσιῳ δρχ. 811. Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῆς ἐν λόγῳ ἑορτῆς πλησιάσας τὸν ἱερέα ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόανθρωπος μικροπωλητῆς Κωνσταντίνος Δημητρίου, προσκυνητῆς ἐκ Κύπρου, προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ Ὁρφανοτροφείου δρχ. 1000.

Ναοὶ Ἀθηνῶν: Ἅγιος Κων(στίνος) Παλαιὸς δρ. 423 Πανακλήσιον Ἁγίας Ἐλεούσης δρ. 150.—Ἀνάληψις Παγκρατίου 312.—Ἅγιος Πολύκαρπος 244.—Τρεῖς

Τεράρχαι Πετραλώνων 245.—Προφήτης Ἥλιος Τζιτζιφίης 150.—Ζωοδόχος Πηγὴ 1000.—Ἅγιος Ἰωάννης Γαργαρίτας 167.50.—Ἁγία Αἰκατερίνη Πλάκας 328.50.—Ἅγιος Ἐλεοθέριος Ἀρσῶς 550.—Ἅγιος Πανταλήμων Ἰλισσῶ 169.—Ἁγία Ζώνη 329.—Ἅγιοι Ἀπόστολοι Θησαύου 560.—Ἅγιος Ἀρσένιος 205 Ἁγία Αἰκατερίνη Πατραλίων 138.—Ἅγιος Γεώργιος Δοροπόου 150.—Κατακλις Θεοτόκου Μεικαστηρακίου 312.—Κοίμ. Θεοτόκου Κορασσάρχου 200.—Ἅγιοι Ἀπόστολοι Τζιτζιφίης 174.—Ἅγιος Πανταλήμων Ἀχαρνῶν 260.—Ἅγιος Διονύσιος Ἀρσενάγιτης 140.—Ἅγιος Νικόλαος Πρωκασίων 300.—Κοίμησις Θεοτόκου Κολοκονθαῦς 150.—Ἀ΄ Νεκροταφεῖον 215.—Ἅγιος Στυλιανὸς Ἀρσῶς 40.—Ἅγιος Νικόλαος Κοσκάκη 657.50.—Ἁγία Τριάς Κεραμαεικῶ 135.—Προφήτης Δανιὴλ 225.—Μεταμόρφωσις Πλάκας 371.—Τεράρχαι Πολυγώνου 200.—Ἅγιος Μελέτιος 133.—Ἁγία Φωτεινὴ 310.—Ἀγ. Δημ. Ἀμπελόκ. 223.40.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημητρίου Π. Πασχάλη, Χριστιανικὴ Ἄνδρος (Andros Sacra). Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Δελτίου τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας». Ἀθήναι 1925.—Τὸ περιεχόμενον τοῦ τεύχους τούτου ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον μέρος ἀρχαιολογικῆς τοῦ ἀκαμάτου καὶ μοναδικοῦ ιστοριοδίφου τῆς Χριστιανικῆς Ἄνδρου πραγματείας, ἧς τὸ πρῶτον μέρος ἤδη ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Δελτίῳ τοῦ παρ. ἔτους τῆς αὐτῆς Ἐταιρείας.

Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Ὁ Πόντιος Πιλάτος ἐκδόσις «Ἀναπλάσεως», Ἀθήναι 1925.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀκαδημαϊκοὶ Περιπάτοι: Ἀπολογητικαὶ συζητήσεις περὶ τῶν ὑψίστων προβλημάτων. Ἐκδόσις «Ἀναπλάσεως». Ἀθήναι 1925.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Pasteur καὶ ἡ αὐτόματος γένεσις τῆς ζωῆς. Ἀκαδημαϊκὰ μαθήματα πρὸς τοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀθήναι 1925.

Αἱ πλάναι τοῦ Παπισμοῦ, ὁ Οὐνιτισμὸς καὶ ὁ Προτεσιαντισμὸς. Ἀθήναι 1925.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Λευκάδι Ι. Μονῆς Πεφανερωμένης προκηρῶσσι ὅτι ἐκλήθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἐνεργηθησομένην τῇ 20 τοῦ μηνὸς Σηβρίου Κυριακῇ καὶ ἐν Καλαμιτοῖῳ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Καλαμιτοῦ Β. Μπουρουνοῦ τὰ ἐν Καλαμιτοῖῳ κτήματα τῆς Μονῆς πλὴν τοῦ περιβολίου. Οἱ βουλομένοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γινῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐν Ι. Μ. Πεφανερωμένης τῇ 31 Αὐγούστου 1925

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ἴ. Μονῆς Προδρόμου Φωκίδος προκηρύσσει ὅτι ἐκτίθειν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐξαστοῦς ἐνοικιάσεως ἐνεργηθησομένην τῇ 6 μηνὸς 7 Ἰουλίου ἑ. ἔ. ἡμέρα Κυριακῆ καὶ ὥρα 10 12 ἐν Δελφοῖς ἐνώπιον τοῦ συμβολ. Χριστοῦ Δ. Παρᾶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ χωρίου Δελφῶν κείμενον ὑδρόμυλον τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐν Ἱερᾷ Μονῆ Προδρόμου τῇ 10 Αὐγούστου 1925 Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὀλυμπιώτισσης διακηρύσσει ὅτι ἐκτίθειται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πρὸς μίσθωσιν ἢ χειμερινῆ ἔοσκή τῶν λειβαδιῶν τῆς Μονῆς; ὅπὸ τὰ ἐνόματα «Πετρωτὸ» «Ντάγια» «Στερνάρα» «Δισβ» καὶ «Παληοῦρι» συμφώνως τοῖς ὅροις τῆς σχετικῆς διακηρύξεως κατατιθειμένης εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μονῆς;— Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐ' Ἐλασσῶν καὶ ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ τὴν 21ην Σεπτεμβρίου ἑ. ἔ. 1925 ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐλασσῶνος καὶ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἴ. Μονῇ Ὀλυμπιώτισσης τῇ 1η Σηβρίου 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζερμπίτης διακηρύσσει ὅτι ἐκτίθειται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως εἰς ἀγρὸς ἐντὸς τοῦ χωρίου Καρίνιον, καὶ ἡ ἐνοικίασις τῆς χορτονομῆς τῆς ἐφαιτηνῆς χειμερινῆς περιόδου περὶ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ἐθροκαμπίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Φάριδος καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς τὴν 27ην Σηβρίου ἑ. ἔ. οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως ἀμφιτέρων ἐν τῷ γραφεῖῳ τῆς Μονῆς, καὶ ἐν τῷ Συμβολαιογραφεῖῳ Φαρδος. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζερμπίτησι, τῇ 20 Αὐγούστου 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Μητρ. Ἡλείας Ἴ. Μονῆς Πορτασοῦ προκηρύσσει, ὅτι ἐκτίθειν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως, ἐνεργηθησομένην τῇ 8η καὶ 22α μηνὸς Ὀκτωβρίου ἑ. ἔ. ἡμέρα Κυριακῆ καὶ ὥρα 10 12 μ., ἐν Κ. Ἀχαΐα, ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Δύμης τὰ εἰς τὰς θέσεις Παληάμπελο, Ἀκουράτιο, ἢ Ῥένια, Δένδρο ἢ Δενδράκι, Παληάμπελο Γοχάση ἢ Παληάμπλα, Σφοδρακόλιμνα, Ἀμμος, Βορικά καὶ Ἐλιζα τῆς περιφερείας τῆς Κοινότητος Πορτῶν καὶ εἰς τὴν θέσιν Μελαπιδιά τῆς Κοινότητος Χαντζουρίου κτήματα (ἀγροὺς) τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἴ. Μονῇ τῇ 17η Αὐγούστου 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἡλείας Ἱερᾶς Μονῆς Πορτασοῦ προκηρύσσει ὅτι ἐκτίθειν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τὰς εἰς τὰς θέσεις «Καλογηρικὸ ἀμπέλι», Καρούλια, καὶ Σαναῖς τῆς περιφερείας Μορηχώβης ἀγροὺς τῆς ἡμετέρας Ἱερᾶς Μονῆς ἐν Σωπετῷ καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀρσανσίας Κωνστ. Σταυρουλοπούλου καὶ ἐπὶ μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν αὐτῶν τῇ 8η καὶ 23α Νομβρίου 1925 ἡμέρα Κυριακῆ καὶ

ὥρα 10—12 π.μ. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πορτασοῦ τῇ 17η Αὐγούστου 1925.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ἱαγᾷ Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμητηρίου διακηρύσσει ὅτι ἐκτίθειται εἰς τακτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταστοῦς μινοτάσας; ἢ ἀμπέλος τοῦ Μεσογίου ἢ «Μεταμόρφωσις» κτήμα τῆς Μονῆς Κοιμητηρίου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ἱαγᾷ τὴν 20ην Σεπτεμβρίου ἑ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν ἐπὶ τῆς 10—12. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως; προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Κοιμητηρίου τῇ 23 Αὐγούστου 1925 Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἀθανασίου προκηρύσσει ὅτι, τῇ 20 Σηβρίου ἑ. ἔ. ἐκποιήσονται ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλειτορίας Π. Οἰκονόμου καὶ ἐξωθ. τοῦ γραφείου του κειμένου ἐν Μαζεῖσις ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. δέκα πάντα εἰγίδια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἀθανασίου, ἦτοι τρία ξοῖφια, δύο τράγοι καὶ δέκα καίλας, καὶ προσκαλοῦνται οἱ βουλόμενοι νὰ γίνωσι ἀγορασταὶ νὰ προσέλθωσι καὶ πλειοδοτήσωσι καὶ λάβωσι γνῶσιν τῆς συγγραφῆς τῶν ἀποχερώσεων κατατιθειμένης ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀγίου Ἀθανασίου τῇ 25 Αὐγούστου 1925 Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς, Μητρ. Πρωφίτου Ἡλίου Ζιχόλης προκηρύσσει τὴν 1 Νομβρίου ἑ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 2-4 μ. μ. ἐν Δερβενίῳ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἐθροσίνης Γεωργ. Μελισσαροπούλου πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν περὶ ἐξαστοῦς ἐνοικιάσεως τῶν πευκοδένδρων τῆς Μονῆς, καὶ ἐτέραν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν περὶ ἐκποιήσεως ἐκ τῶν δασῶν τῆς Μονῆς 500 ζιγίων καυσοξύλων κατὰ τοὺς ὄρους τῶν προκηρύξεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς ὡν ἀπιγγραφα ἀμφοτέρων τῶν δημοπρασιῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ ἀνω συμβολαιογραφεῖον καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μονῆς ᾧ; οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν. Ἐν τῇ Μονῇ 17 Αὐγούστου 1925 Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ”
 ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΛΑΒΟΣ
ΣΥΝΑΦΟΜΑΙ
 Ἐσπασμοῦ: Διὰ τοὺς Νοεὺς καὶ τὰς Μονὰς Δρ. 50
 Διὰ τοὺς Ἱερὰς 80
 Ἐξοστρακισμῶ Φρ. Ἐρ. 50
 Ἀμφοτέρως Δολ. 80
 ΕΠΙΘΕΤΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
 Ἡ Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ
 Ἡ Ο ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
 ΔΕΥΣΟΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
 Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
 Γραφεῖα: Μόνασον Ἀρχιεπισκοπῆς, Φιλοθῆς 3, Ἀθήνα
 Τύπος: “Φαίικος” Ὁδὸς Σπυρίδων 22, Ἀθήνα